

ΤΟΜΕΣ ΣΤΗ ΓΗ ΤΩΝ ΘΡΑΚΩΝ _ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΙΚΡΗΣ ΔΟΞΙΠΑΡΑΣ - ΖΩΝΗΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ _ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΤΣΟΜΠΑΝΟΥΔΗΣ | ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ _ ΑΡΙΑΔΝΗ ΒΟΖΑΝΗ

ΤΟΜΕΣ ΣΤΗ ΓΗ ΤΩΝ ΘΡΑΚΩΝ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΙΚΡΗΣ ΔΟΞΙΠΑΡΑΣ - ΖΩΝΗΣ

ΤΟΜΕΣ ΣΤΗ ΓΗ ΤΩΝ ΘΡΑΚΩΝ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΙΚΡΗΣ ΔΟΞΙΠΑΡΑΣ - ΖΩΝΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ _ ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ 3 _ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ _ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΤΣΟΜΠΑΝΟΥΔΗΣ
ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ _ ΑΡΙΑΔΝΗ ΒΟΖΑΝΗ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ _ 24 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2024

ευχαριστίες

Ευχαριστώ θερμά την καθηγήτριά μου Αριάδνη Βοζάνη.

Οι συζητήσεις μας, οι στοχευμένες συμβουλές και η αμέριστη εμπιστοσύνη της δημιούργησαν τον ασφαλή χώρο που χρειαζόμουν για να εκφραστώ, να εργαστώ και να ολοκληρώσω μια επιθυμία χρόνων.

Ευχαριστώ την Εφορεία Αρχαιοτήτων Έβρου για την άδεια εισόδου στον αρχαιολογικό χώρο και ιδιαίτερα το Χρήστο Χατζηχριστοδούλου που με συνόδευσε σε όλες τις επισκέψεις μεταφέροντας μου το πνεύμα της ανασκαφής.

Ευχαριστώ την οικογένειά μου για την συνεχή υποστήριξη ενός ονείρου που γίνεται πράξη.

Ευχαριστώ τους ανθρώπους που είναι σταθερά δίπλα μου
Δημήτρη, Παντελή, Μαρίνα, Ματίνα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

01	_ΕΙΣΑΓΩΓΗ	15
02	_ΤΟΠΟΣ	17
03	_ΟΙ ΘΡΑΚΕΣ	27
04	_ΤΑΦΙΚΟΣ ΤΥΜΒΟΣ	32
05	_ΑΝΑΣΚΑΦΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ	15
06	_ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	15
07	_ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ	15
08	_ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ	55

Αντικείμενο της Διπλωματικής Εργασίας είναι η μελέτη και ο σχεδιασμός ενός Αρχαιολογικού Μουσείου για την προστασία και την ανάδειξη των ευρημάτων της ανασκαφής του Ταφικού Τύμβου Μικρής Δοξιάρας - Ζώνης στον Έβρο.

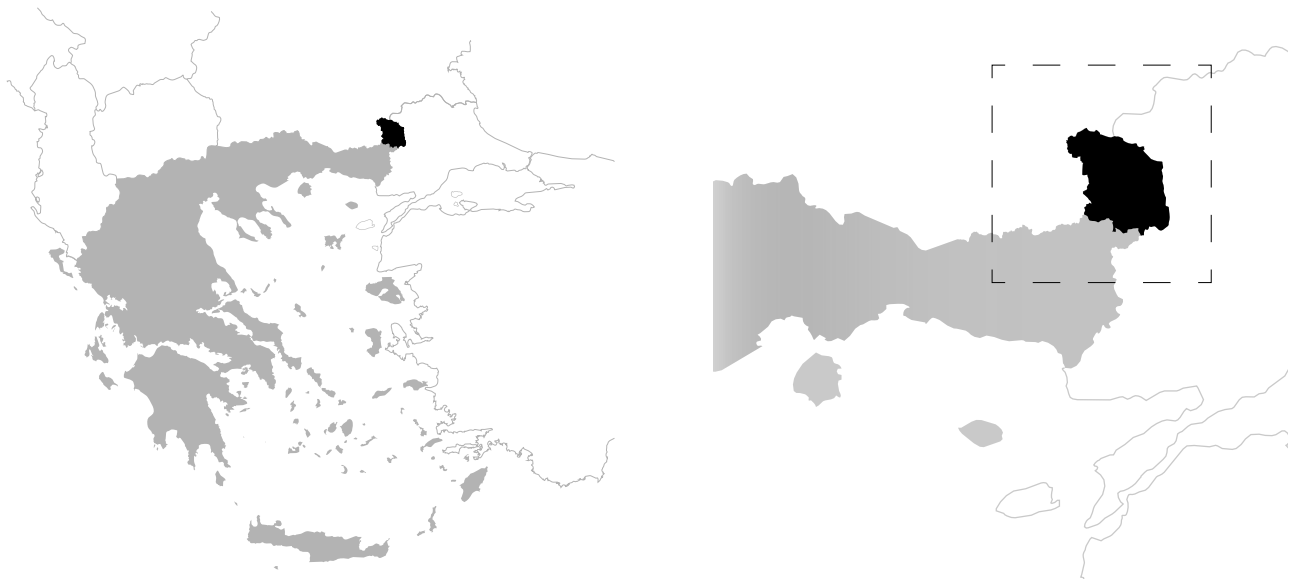
Βόρειος Έβρος. Ένας τόπος απομακρυσμένος, παραγκωνισμένος, απών από κάθε αναπτυξιακό σχεδιασμό. Το 2002 βρέθηκε ξαφνικά στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος. Αιτία ήταν αποκάλυψη ενός μοναδικού αρχαιολογικού θησαυρού. Καύσεις νεκρών, πολυτελείς άμαξες, θυσίες αλόγων, πολύτιμα κτερίσματα. Το θέμα παρουσιάστηκε σε δελτία ειδήσεων, εφημερίδες, στο διαδίκτυο και επιστημονικά συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Κατά τη διάρκεια της ανασκαφής ο χώρος παρέμεινε επισκέψιμος στο κοινό προσελκύοντας πλήθος κόσμου. Σύντομα μετατράπηκε σε τόπο υποσχέσεων για την κατασκευή ενός μουσείου επί τόπου, η οποία αναβάλλεται συνεχώς.

Η προσωπική μου σύνδεση με τον αρχαιολογικό χώρο είναι ισχυρή. Είναι συγκινητικό το γεγονός ότι μέσα από αυτή την εργασία είχα την ευκαιρία να επιστρέψω και να ξανασυνδεθώ με τον τόπο που γεννήθηκα και μεγάλωσα. Η ανεκλήρωτη - μέχρι και σήμερα - υπόσχεση κατασκευής του μουσείου, τα ευαίσθητα και εκτεθειμένα ευρήματα καθώς και το ανεσκαμμένο και σε αναμονή τοπίο αποτέλεσαν κίνητρα για την εκπόνηση της παρούσας εργασίας που διατηρεί τον ακαδημαϊκό και πειραματικό της χαρακτήρα αλλά ταυτόχρονα εδράζεται σε μια πραγματική και βαθιά ανάγκη.

Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗ ΘΡΑΚΗ

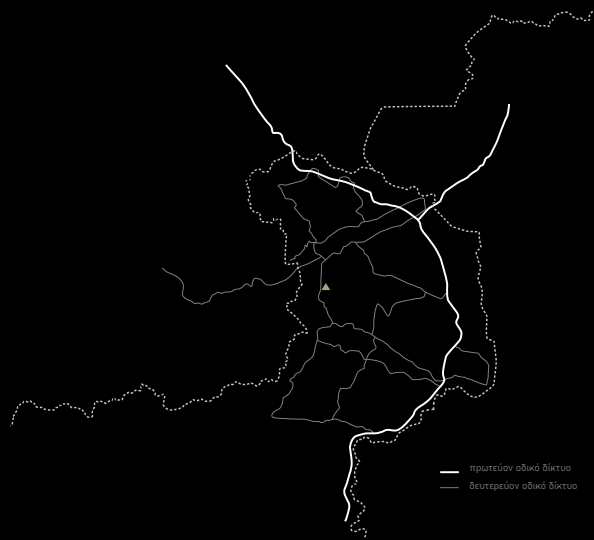
Η ανάλυση της περιοχής επικεντρώνεται στο βόρειο τμήμα του Έβρου, το οποίο χαρακτηρίζεται από στοιχεία που προσδίδουν μια αυτόνομη υπόσταση. Σε απόσταση από τα σημαντικά οικιστικά και διοικητικά κέντρα της Περιφέρειας (Αλεξανδρούπολη, Κομοτηνή) η περιοχή μοιάζει να κλείνεται από τα όμορα κράτη, τη Βουλγαρία και την Τουρκία. Αυτή η συνθήκη δημιουργεί ένα πλεονέκτημα θέσης και επιτρέπει σε νέες ευκαιρίες να αναδυθούν, όπως το κοινό παρελθόν και το εκτεταμένο πολιτιστικό απόθεμα που απέκοψε και διαμοίρασε η χάραξη των σύγχρονων συνόρων. Το θεσμικό πλαίσιο σε τοπικό, περιφερειακό και ευρωπαϊκό επίπεδο υποστηρίζει και ενθαρρύνει τη διασυνοριακή συνεργασία.

Σε μια πρώτη ανάγνωση του τόπου παρατηρείται ότι η μορφολογία του εδάφους καθορίζεται από τρεις ποταμούς, τον Έβρο, το φυσικό σύνορο Ελλάδας – Τουρκίας και τους παραπόταμούς του, Άρδα και Ερυθροπόταμο. Το σύμπλεγμα αυτό διαμορφώνει μια έκταση με χαμηλό υψόμετρο και εύφορα εδάφη. Δυτικότερα συναντά τους πρόποδες της οροσειράς της Ροδόπης. Δύο είναι τα σημαντικά οικιστικά κέντρα, η Ορεστιάδα, μια σύγχρονη πόλη που ιδρύθηκε μόλις το 1923, και το Διδυμότειχο, ιστορικό κέντρο των βυζαντινών χρόνων, σήμερα ένα ζωντανό μουσείο. Οι δύο πόλεις, αναπτύσσοντας συμπληρωματικές σχέσεις, συγκροτούν αναπτυξιακό δίπολο το οποίο μπορεί να λάβει διασυνοριακό χαρακτήρα. Είναι χαρακτηριστικό ότι σε μια τόσο μικρή σε έκταση περιοχή συγκεντρώνονται τρεις μεθοριακοί σταθμοί. Ο κύριος οδικός και εμπορικός άξονας που διασχίζει τον Έβρο και αποτελεί προέκταση της Εγνατίας οδού συνδέει την Ελλάδα με τη Βουλγαρία στο Ορμένιο. Στις Καστανιές γίνεται η σύνδεση με την Αδριανούπολη, τη μεγαλύτερη πόλη στην ευρύτερη περιοχή, που αποτελεί οικονομικό και διοικητικό κέντρο της ομώνυμης επαρχίας της Τουρκίας. Το 2010 δρομολογήθηκε η διάνοιξη του μεθοριακού σταθμού Κυπρίνος – Ιβαίλοβγκραντ με σκοπό τη διασύνδεση του αρχαιολογικού χώρου της Μικρής Δοξιπάρας – Ζώνης με τη ρωμαϊκή έπαυλη Villa Armira που αποκαλύφθηκε στη Βουλγαρία. Οι δύο τοποθεσίες με ευρήματα της ίδιας χρονολογικής περιόδου και προφανείς συσχετίσεις απέχουν μεταξύ τους 11 χιλιόμετρα.

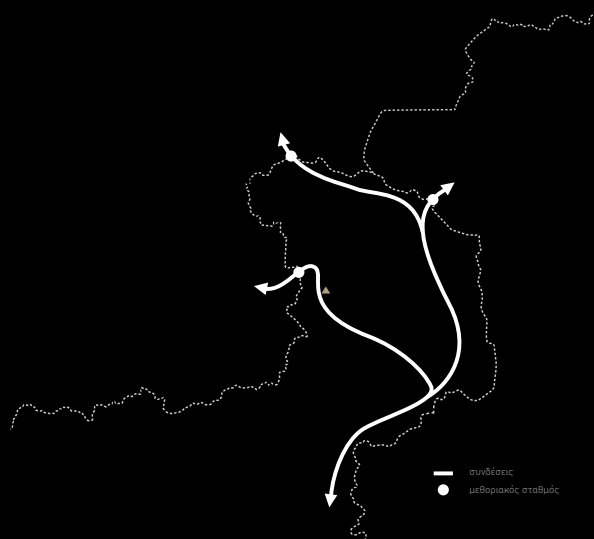

ΧΑΡΤΗΣ ΤΟΥ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΒΡΟΥ

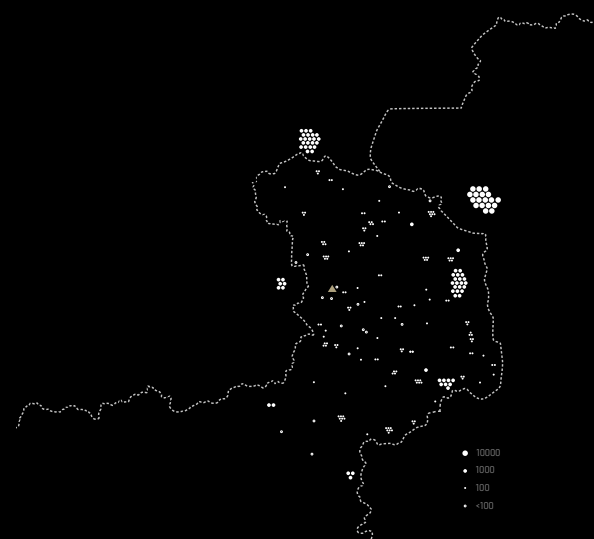
Επομένως, μπορεί ο Έβρος να έχει καταγραφεί στην κοινή συνείδηση ως η άκρη της Ελλάδας, όμως με άλλα δεδομένα μπορεί να θεωρηθεί ως ένας κόμβος για την ευρύτερη περιοχή. Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού συγκεντρώνεται στις πόλεις που βρίσκονται κατά μήκος του ποταμού Έβρου. Προς το εσωτερικό υπάρχουν οικισμοί μικρότεροι των 500 κατοίκων και αρκετοί με λιγότερους από 100. Σε έναν πληθυσμό που έχει συρρικνωθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια υπάρχει σήμερα ένας ενεργός πυρήνας που επιμένει να στηρίζει τον τόπο. Περίπου το 1/4 του πληθυσμού εγάζεται στις Ένοπλες Δυνάμεις, τμήμα του οποίου μετακινείται και ανανεώνεται κάθε χρόνο. Μόνιμα εγκατεστημένο και οικονομικός πυλώνας της περιοχής είναι ο γεωργικός πλυσμός που αποτελεί επίσης το 1/4. Αποτέλεσμα της συστηματικής ενασχόλησης του πληθυσμού με την καλλιέργεια της γης είναι η συνεχής εναλλαγή του τοπίου κατά τη διάρκεια του έτους. Οι κυριότερες καλλιέργειες είναι το σιτάρι, το βαμβάκι και ο ηλίανθος.

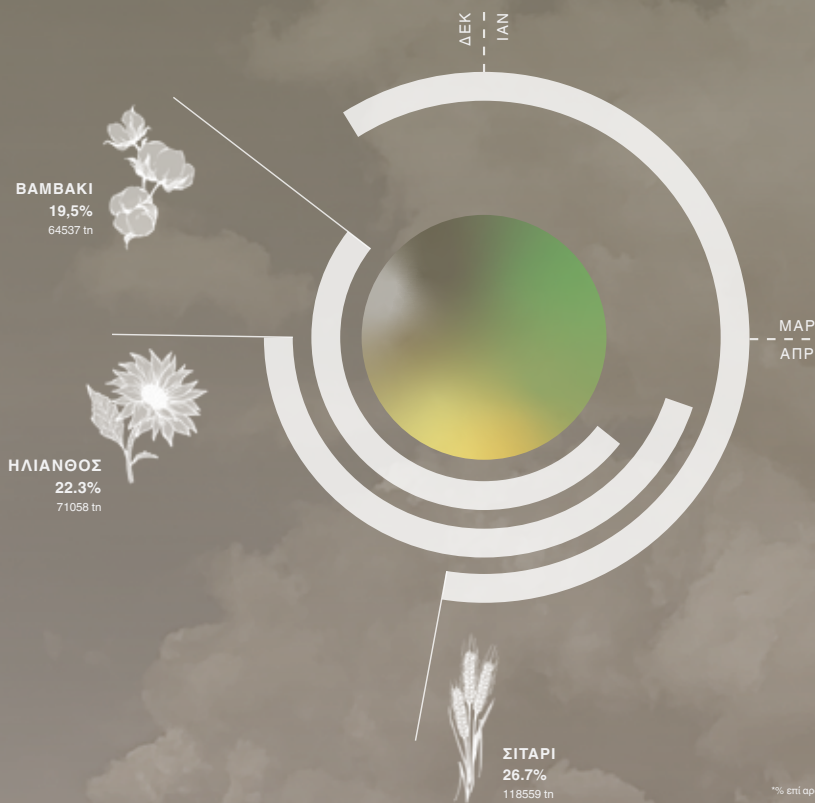
ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

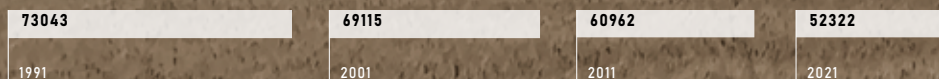
ΜΕΘΩΡΙΑΚΕΣ ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ

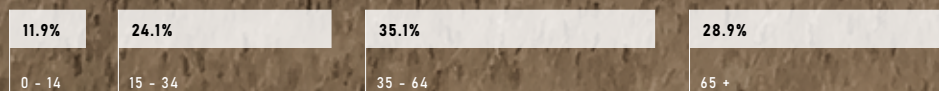
ΧΩΡΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

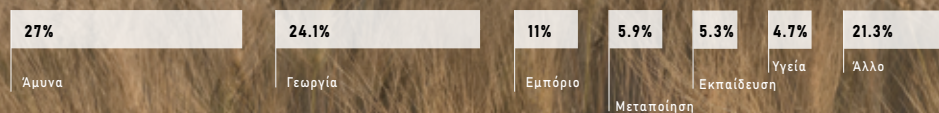
ΕΤΗΣΙΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΕ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ 1991-2021

ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

3 - ΟΙ ΘΡΑΚΕΣ

*ἀπὸ δὲ τοῦ μέλους καὶ τοῦ ῥυθμοῦ καὶ τῶν ὀργάνων
καὶ ἡ μουσικὴ πᾶσα θρακία καὶ Ἀσιᾶτις νενόμισται.*

Στράβων, Γεωγραφικά

οἳ τ' ἐπιμεληθέντες τῆς ἀρχαίας μουσικῆς θρακὲς λέγονται

Στράβων, Γεωγραφικά

Θρηκῆς λογχοφόρον ἔνοπλον εὐίππον Ἄρει κάτοχον γένος.

Ευριπίδης, Εκάβη 1090

ἀλλ' ἐκποδῶν ἄπειμι κάποστήσομαι θυμῷ ῥέοντι Θρηκὶ δυσμαχωτάτῳ.

Ευριπίδης, Εκάβη 1055

αὐτοὶ τε Θρηκῆες, ἀπείρονα γαῖαν ἔχοντες.

Διονύσιος ο Περικηγετῆς

*ἐν δέ σφιν Ῥῆσος βασιλεὺς παῖς Ἡϊονῆος.
τοῦ δὴ καλλίστους ἵππους ἴδον ἡδὲ μεγίστους·
λευκότεροι χιόνος, θείειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι·
ἄρμα δέ οἱ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ εὖ ἤσκηται·*

Ὅμηρος, Ἰλιάδα 435-439

ὄς τε διὰ Θρηκῆς ἵπποτρόφου εὐρέι πόντῳ ἐμπνεύσας ὤρινε,

Ἡσίοδος, Ἔργα καὶ Ημέραι, 507- 511

Θρηκῶν δὲ ἔθνος μέγιστόν ἐστι μετὰ γε Ἰνδοῦς πάντων ἀνθρώπων.

Ἡρόδοτος, Ἱστορίαι

ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ ΚΑΙ Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΤΑΦΙΚΟΥ ΤΥΜΒΟΥ

Η καλλιέργεια της γης καθόρισε διαχρονικά τον τόπο. Είναι χρήσιμη η αναδρομή στην ιστορία της Αρχαίας Θράκης, ιστορία σαφώς πλούσια αλλά αποσπασματικά μελετημένη. Οι Θράκες δεν ήταν Έλληνες και δεν μιλούσαν την ελληνική γλώσσα, μάλιστα οι Έλληνες τους αποκαλούσαν βάρβαρους. Μη έχοντας κεντρική θέση σε κάποιο εθνικό αφήγημα η ιστορία της Θράκης προσέλκυσε το ενδιαφέρον σχετικά όψιμα. Η γνώση για τη Θράκη προέρχεται από αρχαιολογικά ευρήματα και από γραπτές πηγές Ελλήνων και Ρωμαίων καθώς οι ίδιοι οι Θράκες δεν χρησιμοποιούσαν γραφή.

Οι Θράκη αποτελούσε μια πολυπληθή οντότητα που εξαπλωνόταν από το Στρυμόνα έως τον Εύξεινο Πόντο και από το Αιγαίο Πέλαγος έως το Δούναβη. Κατατμημένη σε φύλα, η Θράκη δεν απέκτησε ποτέ οργανωμένη και ισχυρή διοίκηση. Τα θρακικά φύλα, αυτάρχεις ενότητες με όμοια δομή, παρουσιάζονται από τους αρχαίους συγγραφείς ως τραχείς, φιλοπόλεμοι αλλά και φιλόμουσοι. Καλλιεργούσαν την εύφορη γη τους παράγοντας δημητριακά και ασχολούνταν εντατικά με το κυνήγι ενώ φημίζονταν για τη χρήση του ίππου. Μύθοι συνδέουν την καταγωγή τους με το θεό Άρη ενώ πιστεύεται ότι η Θράκη είναι η γενέτειρα του θεού Διονύσου. Οι δυσμαχάτατοι, αιμοδιψείς πολεμιστές και άριστοι ιππείς είναι επίσης λάτρεις της μουσικής, των τεχνών και του οίνου.

Η μελέτη της ιστορίας των Θρακών αποκαλύπτει μια πολύπτυχη και εξαιρετικά ενδιαφέρουσα ταυτότητα. Κύρια πηγή πληροφοριών για την Αρχαία Θράκη αποτελεί η ανασκαφή ταφικών μνημείων καθώς η μελέτη των ταφικών εθίμων μεταφέρει πληροφορίες όχι μόνο για το θάνατο αλλά και για την ζωή των ανθρώπων. Συνήθης πρακτική ήταν η καύση των νεκρών. Το νεκρό σώμα μεταφερόταν σε τοποθεσία εκτός του οικισμού όπου άναβαν την ταφική πυρά. Καθόλη τη διάρκεια πραγματοποιούνταν προσφορές και θυσίες ζώων. Μετά την καύση τοποθετούσαν τα κτερίσματα, δώρα και προσωπικά αντικείμενα του νεκρού. Οι Θράκες πίστευαν στην αθανασία και κατασκεύαζαν τύμβους σε υπερυψωμένες τοποθεσίες με σκοπό να είναι ορατοί από μεγάλες αποστάσεις κρατώντας ζωντανή τη μνήμη του νεκρού. 145 ταφικοί τύμβοι έχουν καταγραφεί στην περιοχή του βορείου Έβρου, όπου εντοπίζεται η κοιτίδα του βασιλείου των Οδρυσσών, του ισχυρότερο θρακικού φύλου. Ο Ταφικός Τύμβος στη Δοξιπάρα είναι ο μεγαλύτερος και ο πλουσιότερος σε ευρήματα.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί πως αρχαιολογικά ευρήματα σε μικρή απόσταση έχουν αποκαλυφθεί στη γειτονική Βουλγαρία. Οι δυνατότητες συνεργασίας Ελλάδας – Βουλγαρίας σε ζητήματα πολιτιστικής κληρονομιάς δημιουργούν νέες ευκαιρίες για τον τόπο. Οι στρατηγικές διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο ενθαρρύνουν τη διασυνοριακή συνεργασία με σκοπό τη διασύνδεση τόπων με ιστορική συνάφεια εκατέρωθεν της ελληνοβουλγαρικής μεθορίου. Η δικτύωση του πολιτιστικού αποθέματος επιτρέπει την ανάγνωση της ιστορίας των Θρακών σε συνέχεια, μπορεί να προσελκύσει επιστημονικό ενδιαφέρον και να εξασφαλίσει μια συνέχεια ροής επισκεπτών.

Σημαντικό εργαλείο διασυνοριακής ανάπτυξης αποτελεί το ευρωπαϊκό πρόγραμμα INTERREG. Στόχος του προγράμματος είναι η ομαλή και αρμονική ανάπτυξη περιοχών που βρίσκονται εκατέρωθεν των συνόρων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η ενδυνάμωση των σχέσεων μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων που συνεργάζονται στα πλαίσια του προγράμματος ως εταίροι. Το INTERREG GREECE – BULGARIA έχει υλοποιήσει σειρά δράσεων με άξονα την πολιτιστική κληρονομιά ενισχύοντας τις σχέσεις φορέων που δραστηριοποιούνται στο πεδίο προστασίας, συντήρησης και διαχείρισης αλλά και δράσης προβολής και διασύνδεσης αρχαιολογικών χώρων μέσα από ψηφιακά εργαλεία και ενιαίους οδηγούς για επισκέπτες.

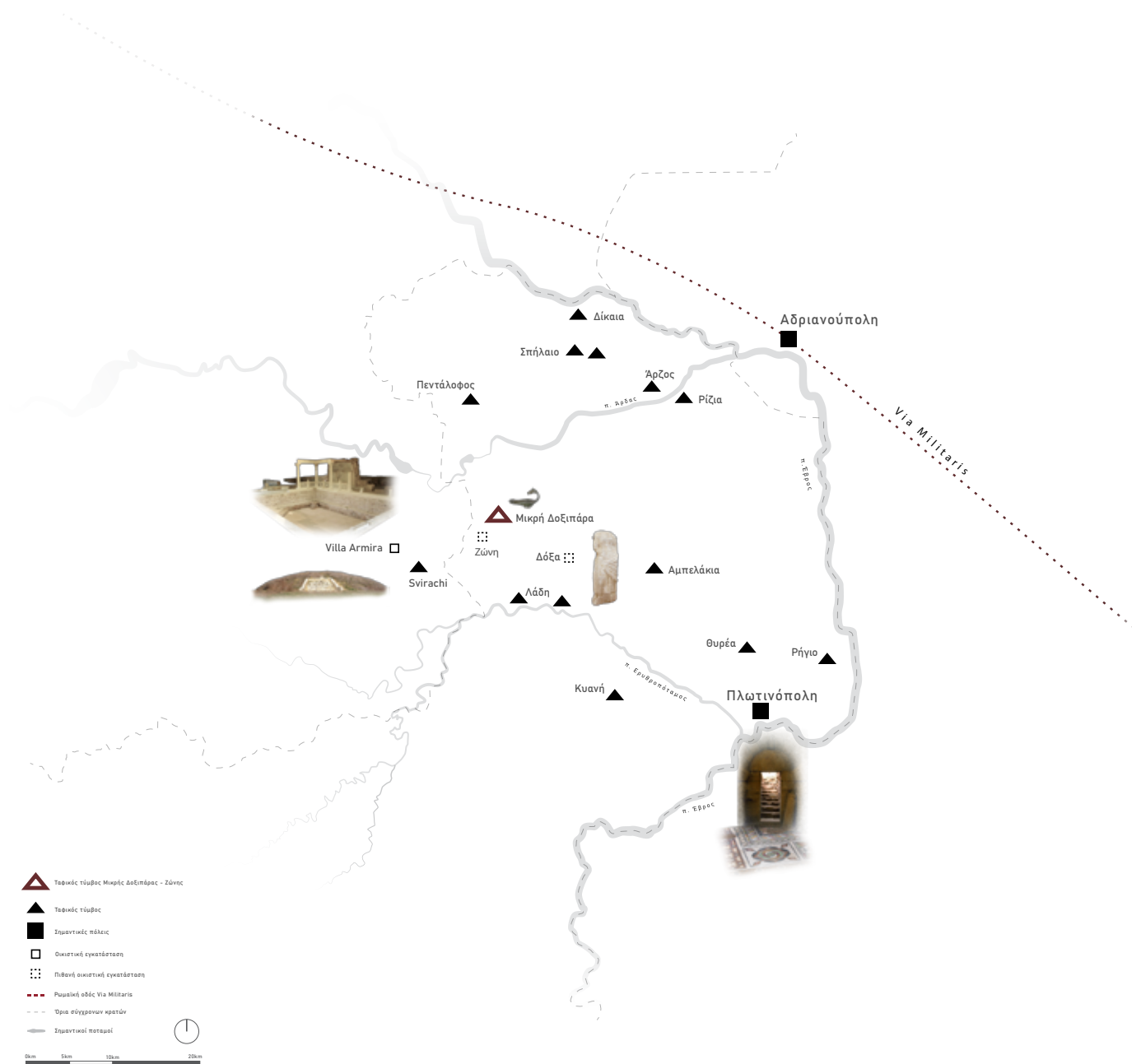
ΟΡΦΕΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΕΣ 5ος αι. π.Χ.

ΠΗΛΙΝΟ ΠΡΟΣΩΠΕΙΟ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ, ΜΑΡΩΝΕΙΑ 4ος αι. π.Χ.

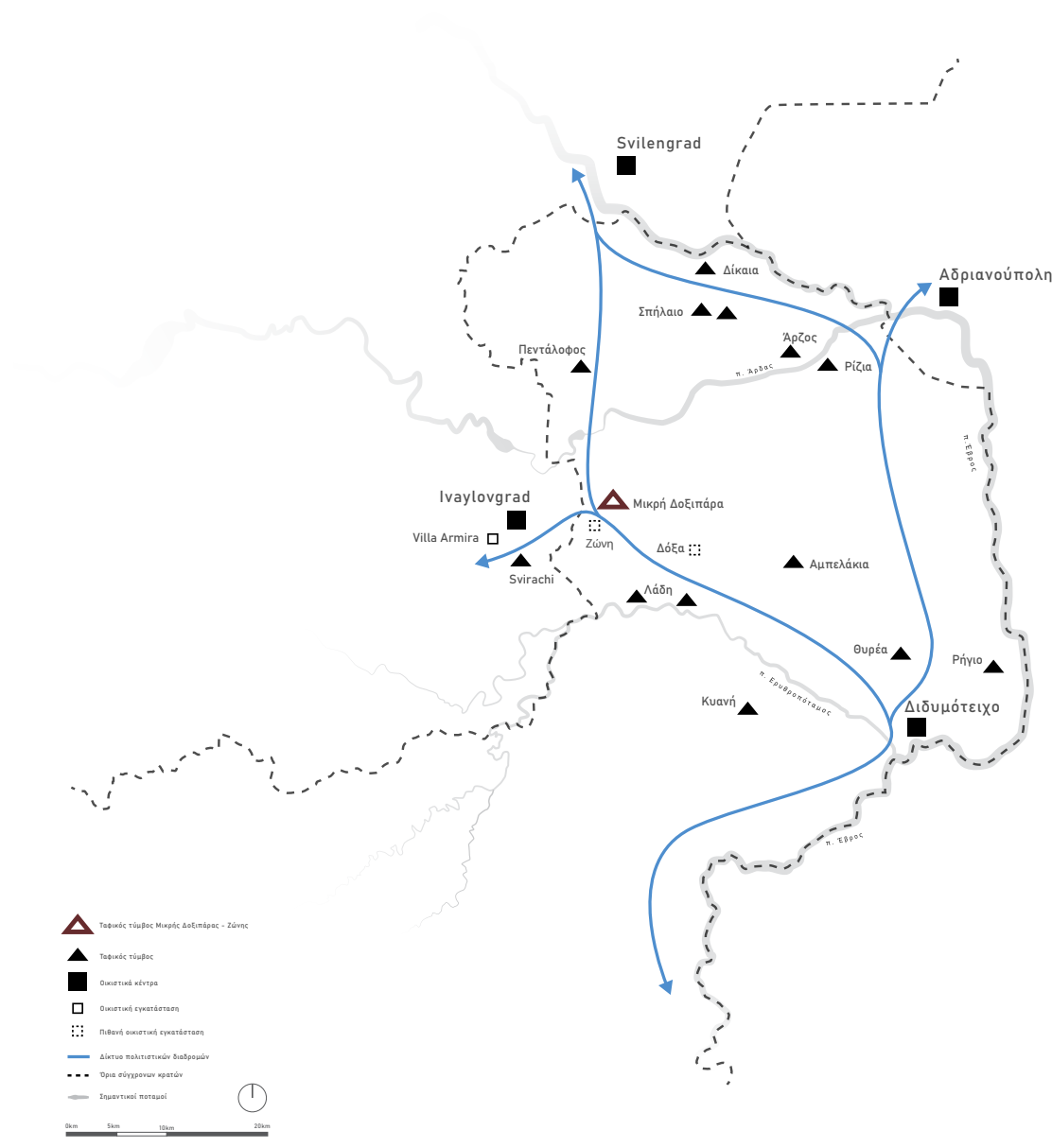
ΧΡΥΣΗ ΠΡΟΤΟΜΗ ΤΟΥ ΣΕΠΤΙΜΙΟΥ ΣΕΒΗΡΟΥ, ΠΛΑΤΙΝΟΠΟΛΗ 2ος αι. μ.Χ.

Ο ΘΡΑΚΑΣ ΙΠΠΕΑΣ 4ος αι. μ.Χ.

ΤΥΜΒΟΙ ΚΑΙ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΟΥ 2ου ΑΙΩΝΑ μ.Χ. ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΕΒΡΟ ΚΑΙ ΤΟ ΙΒΑΥΛΟΒΓΡΑΔ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΑΠΟΘΕΜΑΤΟΣ

4 - 0 ΤΥΜΒΟΣ

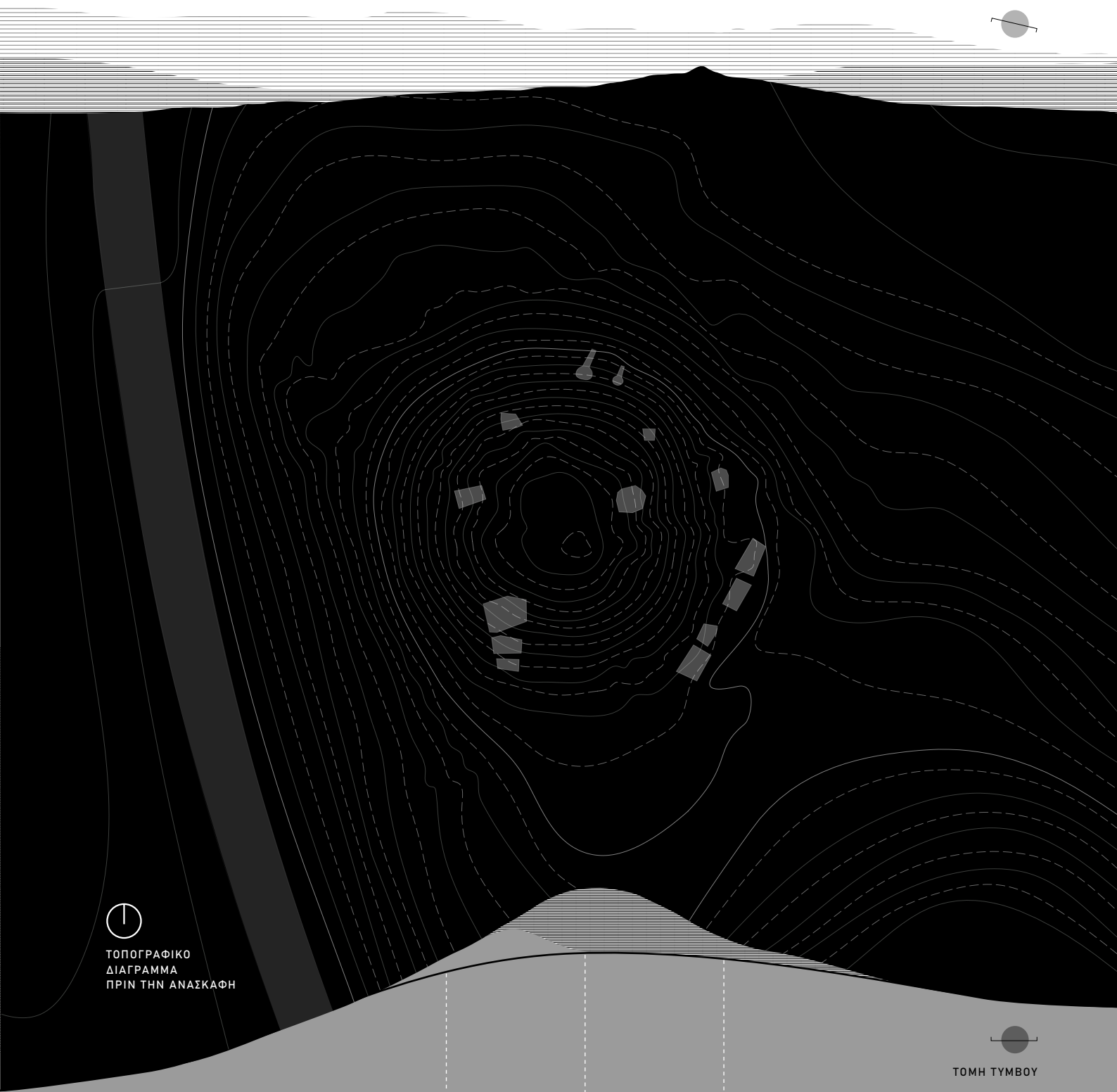

Η περιοχή μελέτης βρίσκεται στο δυτικό τμήμα του βορείου Έβρου, νότια του ποταμού Άρδα, ανάμεσα στους οικισμούς Μικρή Δοξιπάρα, Ζώνη και Χελιδόνα. Γνωστός με το όνομα Μάλτεπε - που στα τουρκικά σημαίνει λόφος του θησαυρού - ο τύμβος υψωνόταν στη θέση Πλούτος σε χέρσο έδαφος περιστοιχισμένος από καλλιεργήσιμες εκτάσεις. Το τοπίο παρουσιάζει ήπιες κλίσεις και το έδαφος έχει εξομαλυνθεί από την συστηματική καλλιέργεια των αγροκτημάτων. Ο ταφικός τύμβος ξεχώριζε στον ορίζοντα δηλώνοντας την ανθρώπινη παρέμβαση. Η ύπαρξή του ήταν γνωστή στην Αρχαιολογική Υπηρεσία, η ανασκαφή του όμως αποφασίστηκε έπειτα από αυτοψία όπου διαπιστώθηκαν εκτεταμένα παράνομα ορύγματα και θραύσματα επεξεργασμένου μαρμάρου. Η ανασκαφική έρευνα ξεκίνησε το 2002 και ολοκληρώθηκε δύο χρόνια αργότερα, έχοντας αποκαλύψει ένα μοναδικό για τα ελληνικά δεδομένα ταφικό σύνολο. Ένα μνημείο της ρωμαϊκής θράκης το οποίο τοποθετείται χρονολογικά στις αρχές του 2ου μ.Χ. αιώνα και πιο συγκεκριμένα από το 90 έως το 120 μ.Χ. Σύμφωνα με τους αρχαιολόγους, τέσσερα μέλη μια εύπορης οικογένειας γαιοκτημόνων που κατοικούσαν στην ευρύτερη περιοχή, αφού πέθαναν διαδοχικά, αποτεφρώθηκαν και ενταφιάστηκαν στο ίδιο σημείο σχηματίζοντας σταδιακά τύμβο ύψους 7,5 μέτρων και διαμέτρου 60 μέτρων. Η αρχαιολογική αξία των ευρημάτων και η έκταση του ταφικού συνόλου επέβαλλαν την αφαίρεση του συνόλου της επίχωσης του τύμβου κατά τη διάρκεια της ανασκαφής. Στο ανεσκαμμένο τοπίο εγκαταστάθηκαν προσωρινά στέγαστρα για την προστασία των ευρημάτων που ήταν αδύνατον να μετακινηθούν από το έδαφος.

ΕΝΑΡΞΗ ΑΝΑΣΚΑΦΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ
ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΑΦΗ

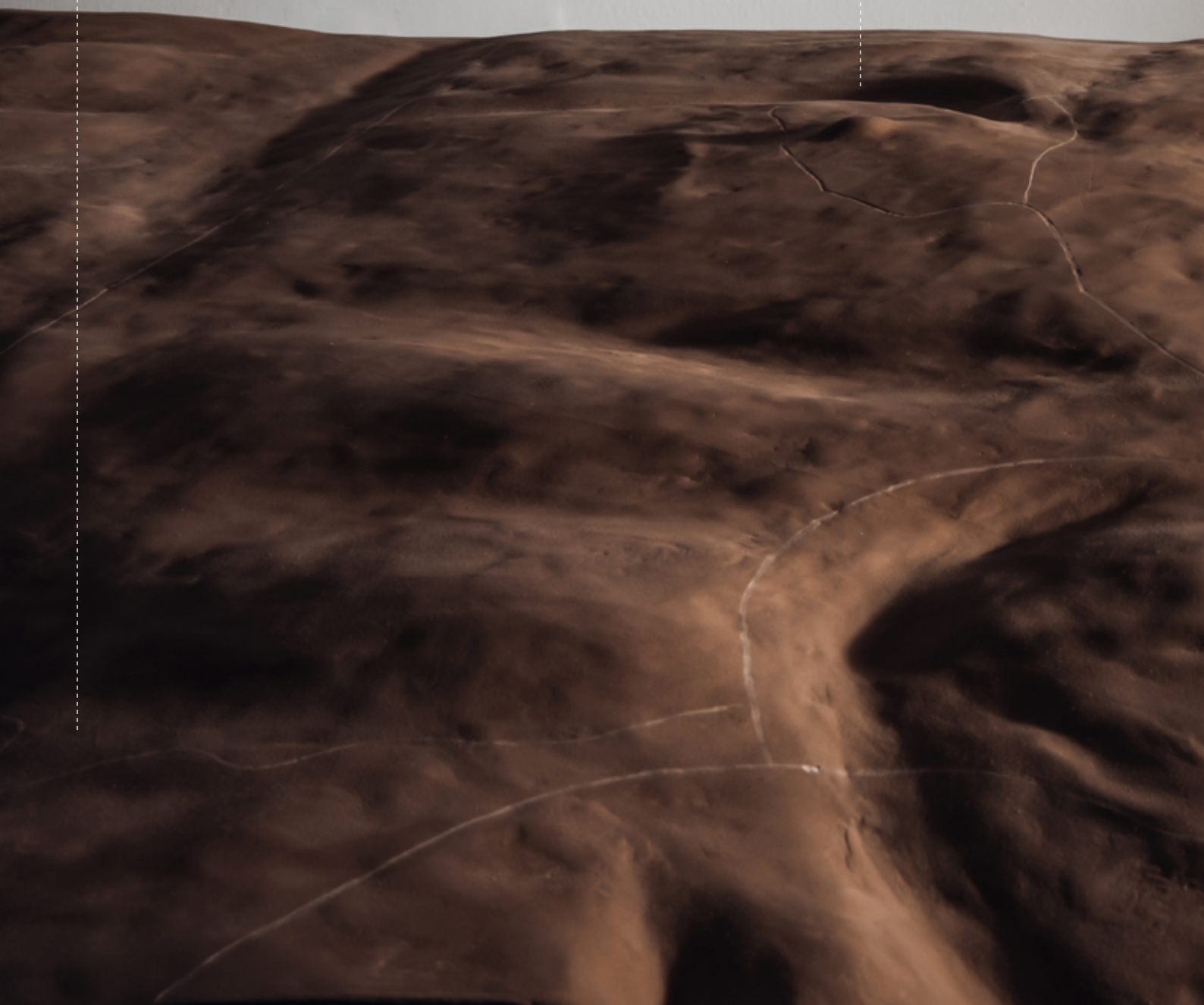

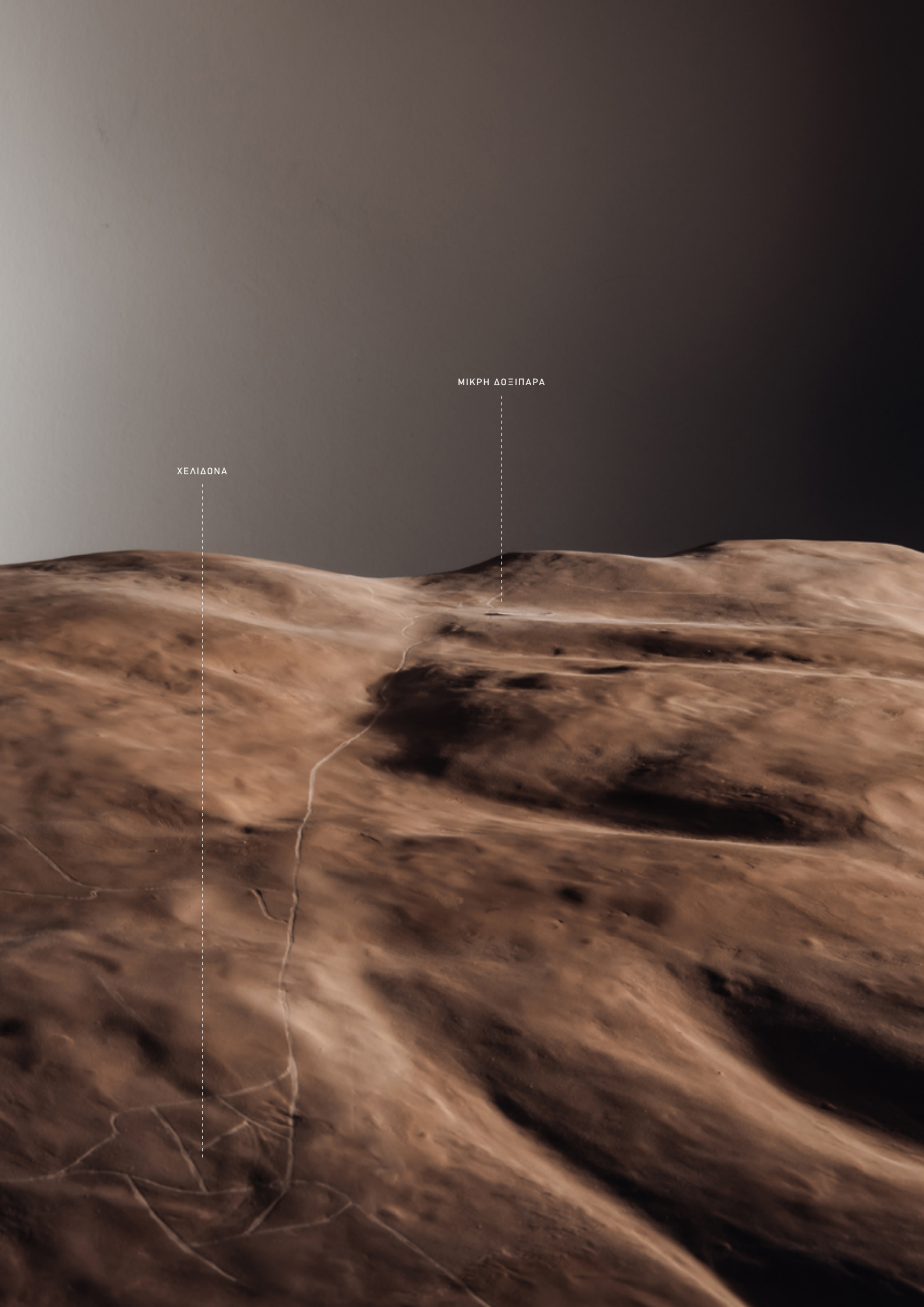
ΑΡΧΙΚΟΣ ΤΥΜΒΟΣ

ΤΕΛΙΚΟΣ ΤΥΜΒΟΣ

ΖΩΝΗ

ΤΑΦΙΚΟΣ ΤΥΜΒΟΣ
ΜΙΚΡΗΣ ΔΟΞΙΠΑΡΑΣ ΖΩΝΗΣ

ΧΕΛΙΔΟΝΑ

ΜΙΚΡΗ ΔΟΞΙΠΑΡΑ

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΤΑΦΗ ΑΛΟΓΩΝ Β

Ο ΧΩΡΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΚΑΦΗ

1998

Αυτοψία από την
Αρχαιολογική Υπηρεσία

1999

Τοπογραφική αποτύπωση
του τύμβου

2000

Διασκόπηση με γεωραντάρ

09.09.2002

Πρώτη αρχαιολογική τομή

24.09.2002

Αποκάλυψη τροχού άμαξας

2003

Πρώτη παρουσίαση
ανασκαφικών δεδομένων

2004 - 2005

Δημοσιεύσεις της
αρχαιολογικής έρευνας

2004 - 2007

Εργασίες υποδομής

2013

Δημοσίευση Δ.Δ. της Δόμνας Τερζοπούλου
"Ο ταφικός τυμβός της Μικρής Δόξιπαρας -
Ζώνης Νομού Έβρου - Τα ανασκαφικά
δεδομένα και τα κτερίσματα από τις καύσεις
των νεκρών"

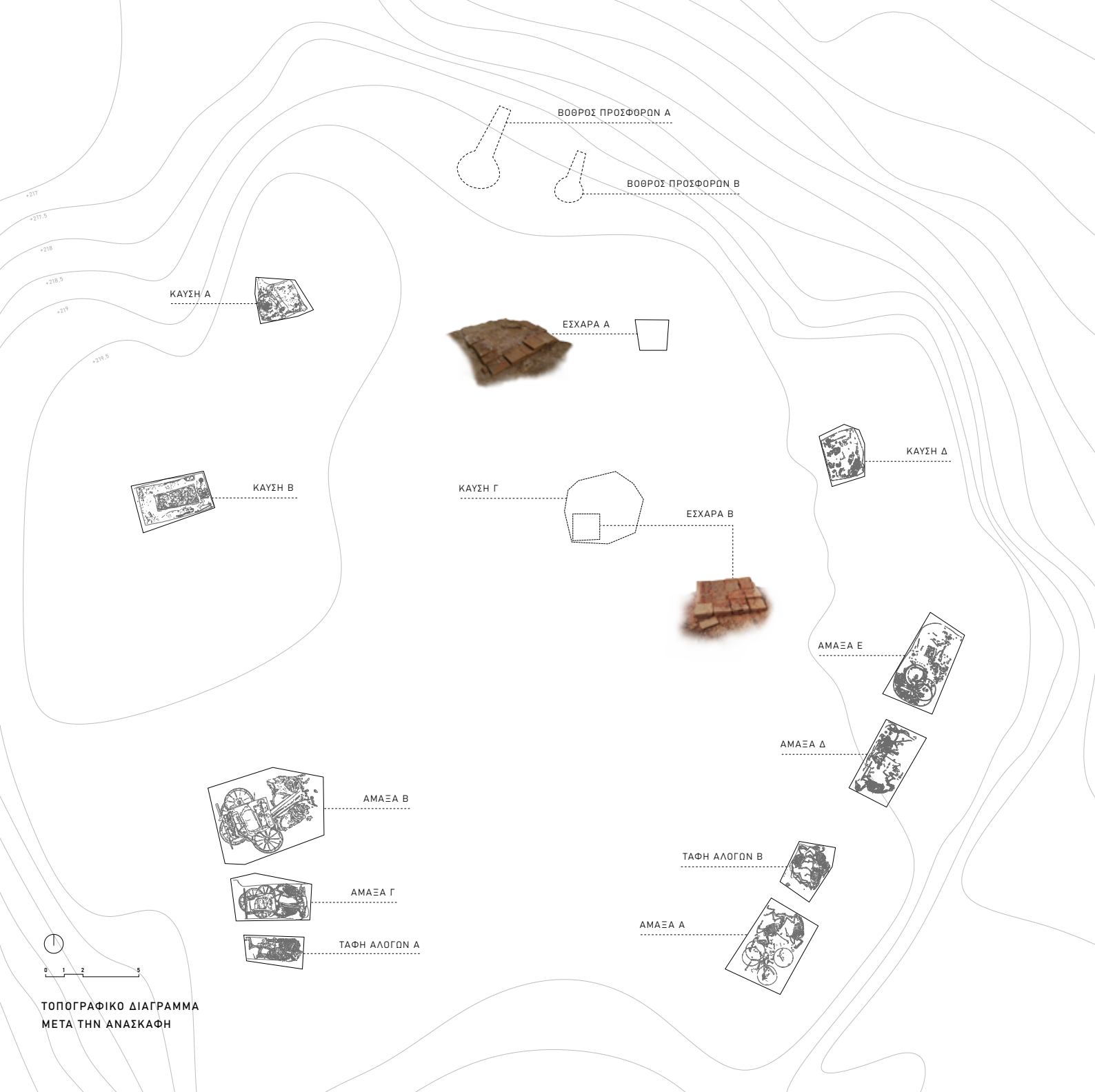
2013 - σήμερα

Εκπόνηση μελετών για το Αρχαιολογικό
Μουσείο Μικρής Δοξιπάρας - Ζώνης

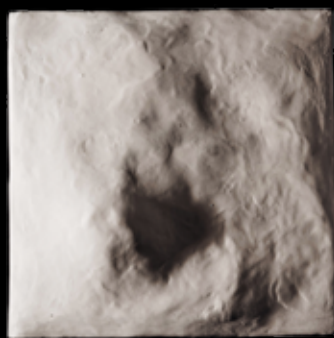
5 - ΑΝΑΣΚΑΦΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

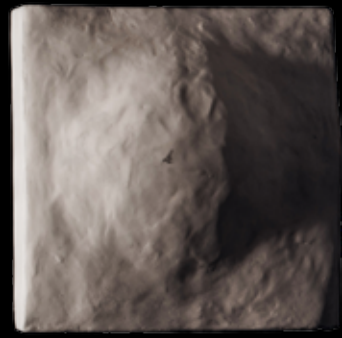

ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ ΠΡΙΝ ΤΗΝ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΥΜΒΟΥ

ΑΡΧΙΚΟΣ ΤΥΜΒΟΣ

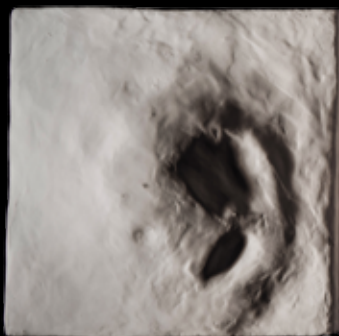

ΤΕΛΙΚΟΣ ΤΥΜΒΟΣ

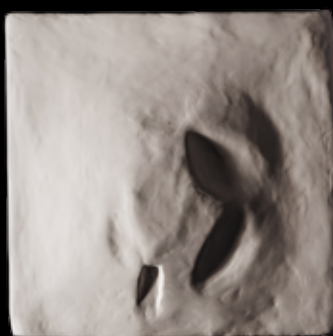
Η αρχαιολογική σκαπάνη έφερε στο φως τις καύσεις τριών ανδρών και μίας γυναίκας, πέντε άμαξες με πλούσια χάλκινη διακόσμηση και δεκαπέντε άλογα. Ανάμεσά τους βρέθηκαν περισσότερα από χίλια κινητά ευρήματα. Χάλκινα και πήλινα αγγεία, αντικείμενα καθημερινής χρήσης, σιδηρά και χάλκινα όπλα, ξίφη, λόγχες, ασπίδες, χάλκινες στλεγγίδες και ιατρικά εργαλεία, κοσμήματα, νομίσματα, λύχνοι και λυχνοστάτες, γυάλινα και πήλινα φιαλίδια προσφορών και μυροδοχεία συνόδευσαν τα τέσσερα αυτά πρόσωπα στο τελευταίο τους ταξίδι.

Από τη μελέτη των ανασκαφικών δεδομένων προκύπτει η μεταμόρφωση του χώρου σε φάσεις καθώς ο τύμβος επεκτείνεται για να καλύψει όλες τις καύσεις. Η πιο κρίσιμη φυσικά είναι η επιλογή της τοποθεσίας για την πρώτη καύση. Ένας άνδρας 40-48 ετών με αθλητικό παράστημα οδηγείται σε υπερυψωμένη τοποθεσία με δύο άμαξες και επιπλέον δύο άλογα. Τα ξίφη, οι τρεις ασπίδες και τα καρφιά από σόλες στρατιωτικών υποδημάτων μαρτυρούν κάποιου είδους στρατιωτική ιδιότητα. Ο αρχικός τύμβος υψώνεται πάνω από το σύνολο: Καύση Β', Άμαξα Β', Άμαξα Γ' και Ταφή Αλόγων Α'. Σε επόμενη φάση ο τύμβος επεκτείνεται προς τα ανατολικά για να καλύψει την Καύση Δ. Εδώ η νεκρική πομπή αποτελείται από τρεις άμαξες και επιπλέον τρία άλογα. Η τοποθέτηση των αμαξών και πάλι στη νότια πλευρά του τύμβου ενισχύει την άποψη για τη σύνδεση των νεκρών με οικιστικές εγκαταστάσεις που δεν έχουν ανασκαφεί νότια του τύμβου, στους οικισμούς Ζώνη και Δόξα. Δύο ακόμα καύσεις ολοκληρώνουν το ταφικό σύνολο. Είναι μεταγενέστερες και πραγματοποιήθηκαν στην επίχωση του τύμβου. Η Καύση Γ, που ανήκε σε άνδρα 35 ετών, βρέθηκε στο κέντρο του τύμβου και αφαιρέθηκε προκειμένου να προχωρήσει η ανασκαφική έρευνα σε χαμηλότερη στάθμη. Η Καύση Α, στο βόρειο τμήμα όπου εντοπίστηκε πλήθος κοσμημάτων και μυροδοχείων ανήκε σε νεαρή γυναίκα.

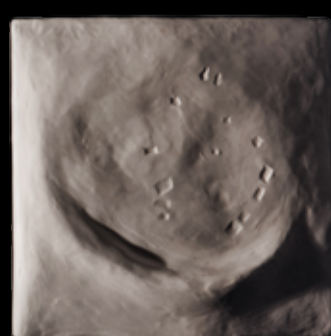
Η ανασκαφή αποκαλύπτει ένα σκηνικό αποχαιρετισμού των ανθρώπων που περικλείει μεγάλη ένταση και δημιουργεί μια ιδιαίτερη ατμόσφαιρα. Τα απτά τεκμήρια που αποκάλυψε η αρχαιολογική έρευνα ζωντανεύουν στιγμιότυπα 2000 ετών. Υπάρχουν λεπτομέρειες που συγκινούν. Τα χαλινάρια που παραμένουν στο κεφάλι του ενός από τα δεκαπέντε νεαρά άλογα, οι άμαξες που έχουν ολοκληρώσει την αποστολή τους και έχουν λυθεί, η θυσία ακόμα ενός σκύλου που συνοδεύει το νεκρό στο ταξίδι του. Τα κτερίσματα, δώρα και προσωπικά αντικείμενα συνθέτουν την ταυτότητα του κάθε νεκρού.

ΑΛΛΟΙΩΣΗ ΤΟΥ ΤΥΜΒΟΥ
ΑΠΟ ΟΡΥΓΜΑΤΑ

ΠΡΩΤΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΤΟΜΗ

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΑΝΑΣΚΑΦΗΣ

ΚΑΥΣΗ Β

ΑΜΑΞΑ Β

ΑΜΑΞΑ Γ

ΤΑΦΗ ΑΛΟΓΩΝ Α

ΚΑΥΣΗ Δ

ΑΜΑΞΑ Α

ΑΜΑΞΑ Ε

ΑΜΑΞΑ Δ

ΤΑΦΗ ΑΛΟΓΩΝ Β

ΚΑΥΣΗ Α

ΚΑΥΣΗ Γ

6 - ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

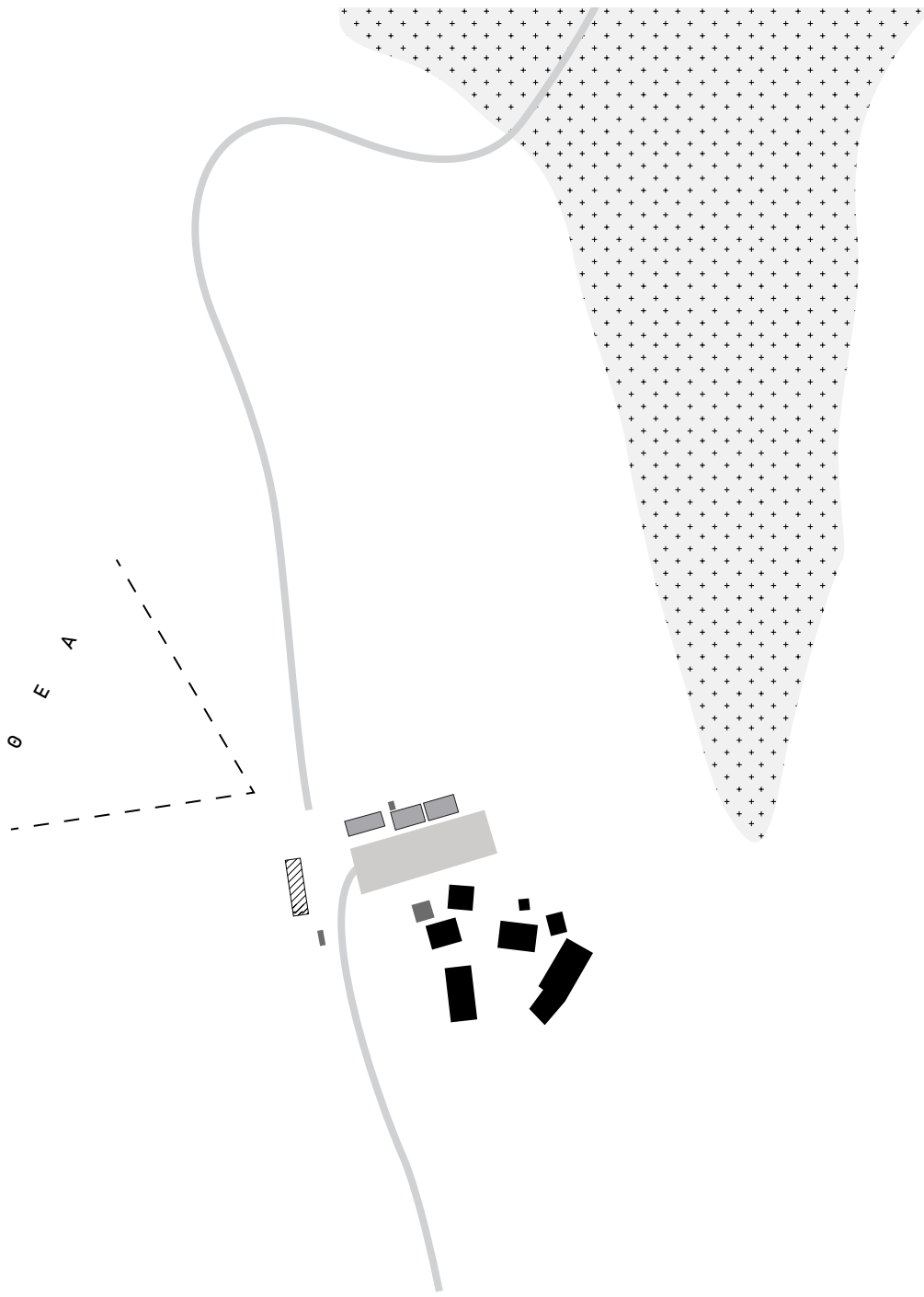
ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΑΠΟ ΝΑ

Μια ολόκληρη εποχή ζωντανεύει μέσα από τις ιστορίες των τεσσάρων ανθρώπων. Ιστορίες που 22 χρόνια μετά την αποκάλυψή τους παραμένουν εκτεθειμένες σε δυσμενείς καιρικές συνθήκες αναμένοντας την κατασκευή ενός αρχαιολογικού μουσείου που θα προσπαθήσει να τις αφουγκραστεί, να τις καταλάβει και να τις αφηγηθεί.

Από την περίοδο της ανασκαφή οι υπεύθυνοι αρχαιολόγοι, Διαμαντής Τριαντάφυλλος και Δόμνα Τερζοπούλου αποφάσισαν την εγκατάσταση εργαστηρίων συντήρησης επί τόπου και να μην αποσπαστούν τα κινητά ευρήματα από τις άμαξες και τα άλογα που συνόδευαν και ήταν αδύνατο να μετακινηθούν. Σήμερα τα εργαστήρια και οι αποθήκες παραμένουν στον αρχαιολογικό χώρο μαζί με το σύνολο των ευρημάτων. Ο χώρος είναι πλέον μη επισκέψιμος και ο δρόμος που οδηγεί σε αυτόν έχει μετατραπεί σε αδιέξοδο.

Η ανάγκη για την προστασία του αρχαιολογικού χώρου είναι επείγουσα. Η αρχαιολογική αξία των ευρημάτων σε συνδυασμό με το πλεονέκτημα θέσης κοντά στο τριεθνές σύνορο Ελλάδας – Βουλγαρίας – Τουρκίας μπορεί να προσελκύσει επισκέπτες από τις γειτονικές χώρες. Η κεντροβαρής θέση του ταφικού συνόλου ανάμεσα σε άλλα μνημεία το καθιστά κομβικό σταθμό ενός ευρύτερου δικτύου πολιτισμού. Το μοναδικό τοπίο, σε απόσταση από του γύρω οικισμούς, προσφέρει απεριόριστη θέα προς τη Ροδόπη και επιτρέπει στον επισκέπτη να αποσυνδεθεί για λίγο από το παρόν και να ταξιδέψει στο παρελθόν.

Κατά την περίοδο εκπόνησης της παρούσας εργασίας ανανεώθηκε η υπόσχεση υλοποίησης του μουσείου με την ολοκλήρωση των μελετών και την προετοιμασία του αρχαιολογικού χώρου για την εγκατάσταση εργοταξίου. Οι εργασίες κατασκευής του έργου δεν έχουν εκκινήσει.

- ΣΤΕΓΑΣΤΡΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ
- ▨ ΑΠΟΘΗΚΕΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ
- ▤ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ
- ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ
- ΣΤΑΘΜΕΥΣΗ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ - ΠΡΟΣΒΑΣΕΩΝ

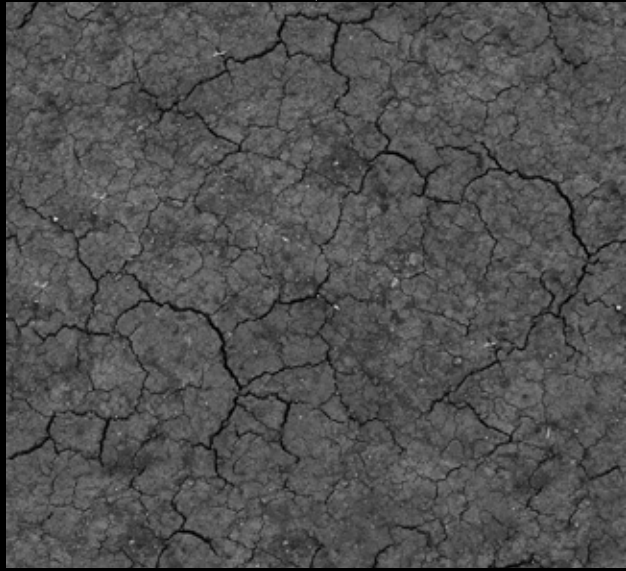
ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΣΤΕΓΑΣΗ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

7 - ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

κάλυψη

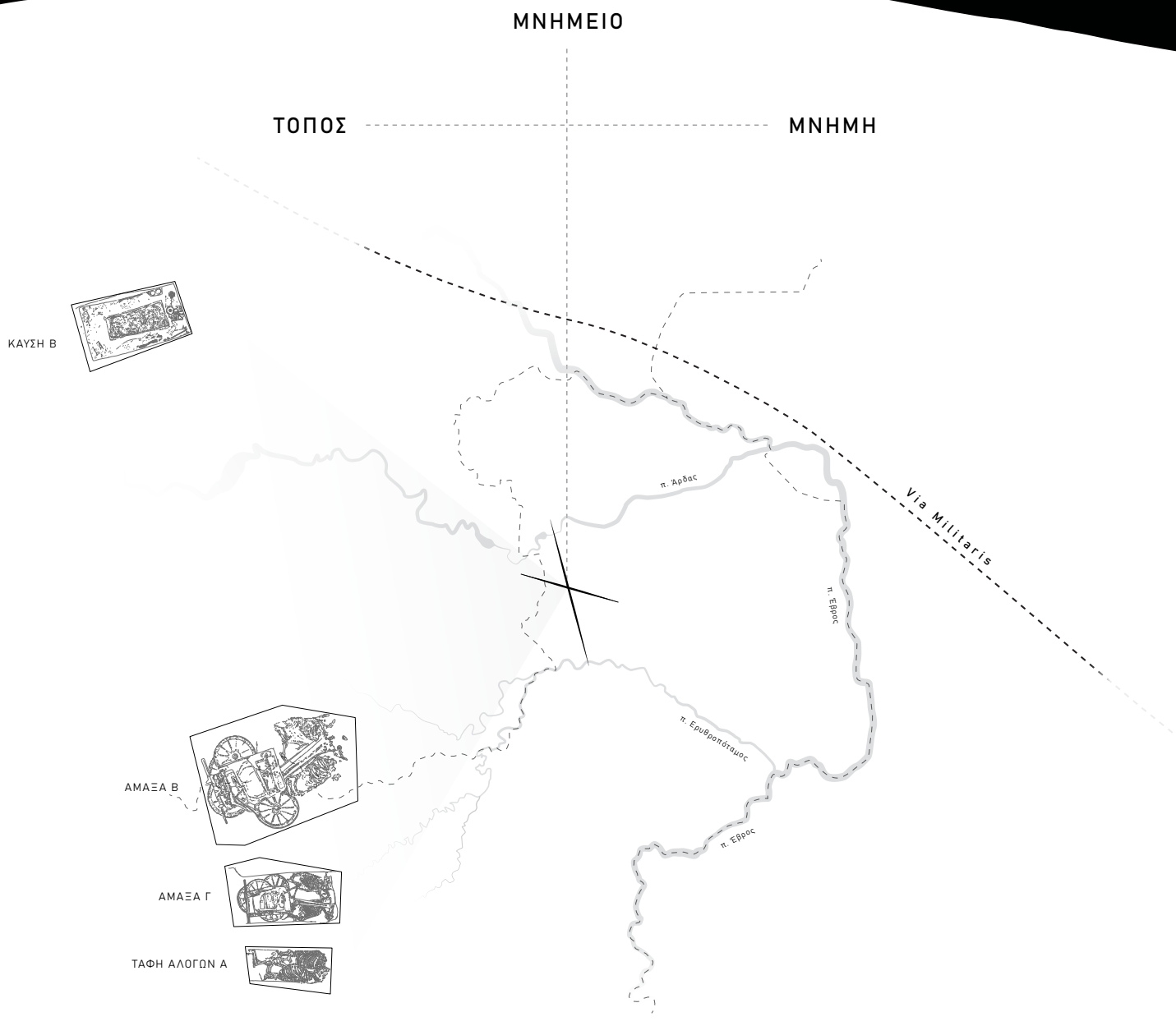
ο τύμβος, μια κατασκευή μνήμης έρχεται να καλύψει
προστατευτικά το αρχαιολογικό υπόβαθρο

ρηγμάτωση

μια ιστορία που παραμένει ζωντανή και αναζητά να
αναπνεύσει, αναζητά μια χαραμάδα φωτός

απο-κάλυψη

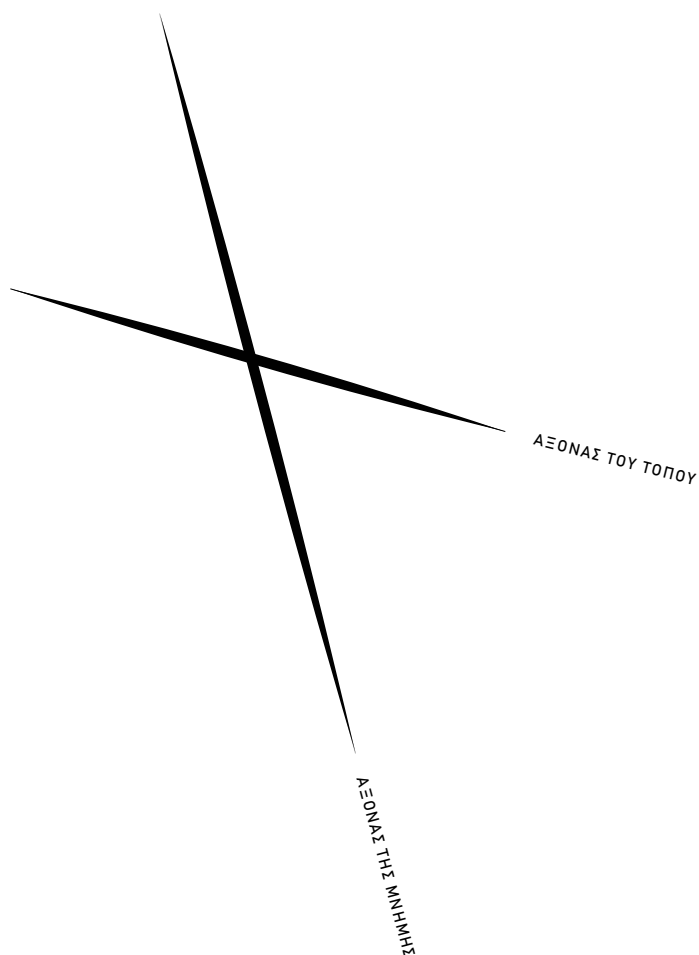
η ανασκαφή, αναπόσπαστο κεφάλαιο του χώρου που έχει
επιτρέπει την ανάδυση της ιστορίας του τόπου από το έδαφος

Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΤΥΜΒΟΥ, Η ΚΑΥΣΗ Β ΚΑΙ Η ΡΩΜΑΪΚΗ ΟΔΟΣ VIA MILITARIS

Η αναζήτηση ενός συστήματος χαράξεων και που θα συνδέει το κτήριο με το αρχαιολογικό περιεχόμενο επαναφέρει τη μελέτη των ευρημάτων εστιάζοντας σε ένα συγκεκριμένο ερώτημα. Η χωροθέτηση του τύμβου δεν μπορεί να είναι τυχαία. Γιατί εδώ; Για ποιον κατασκευάζεται και που απευθύνεται; Η καύση Β΄ ήταν η πρώτη καύση, επομένως καθόρισε την επιλογή της συγκεκριμένης τοποθεσίας. Η μελέτη της ταυτότητας του νεκρού σε συνδυασμό με ιστορικά δεδομένα και τη μορφολογία του εδάφους ξεκλειδώνουν το μυστήριο και αποτελούν τη βάση για τη συνθετική σκέψη.

Τα όπλα, οι ασπίδες και τα καρφιά από σόλες στρατιωτικών υποδημάτων της καύσης Β και η μελέτη της ρωμαϊκής Θράκης οδηγούν στην παρακάτω διατύπωση: “Ο τύμβος ενός πολεμιστή υψώνεται σε κατάλληλη τοποθεσία ώστε να διακρίνεται στον ορίζοντα από τη ρωμαϊκή οδό Via Diagonalis που συνέδεε την Αδριανούπολη με τη Φιλιππούπολη και ονομαζόταν επίσης Via Militaris καθώς χρησιμοποιούνταν κατά κόρων από στρατιωτικές μονάδες.”

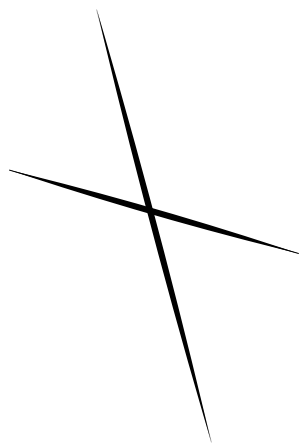

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΙΔΕΑΣ

Ο τύμβος κατασκευάζεται ως ένα μνημείο, ένα στοιχείο μνήμης συσχετισμένο με τον τόπο. Επομένως, ο τύμβος, ως μνημείο μπορεί να αναλυθεί σε δύο συνιστώσες: τον τόπο και τη μνήμη, δίνοντας δύο άξονες, δύο βασικές χαράξεις που καθορίζουν τη σύνθεση.

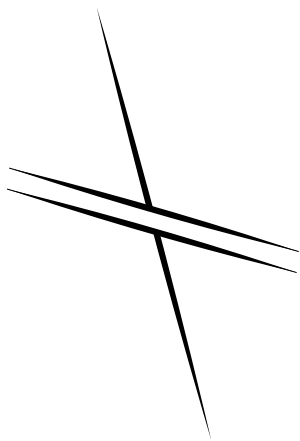
Ο άξονας του Τόπου ορίζεται από τη διάταξη των σκαμμάτων της Καύσης Β' που καθόρισε την επιλογή της τοποθεσίας.

Ο άξονας της Μνήμης είναι παράλληλος στη ρωμαϊκή οδό Via Militaris που συνέδεε την Αδριανούπολη με τη Φιλιππούπολη.

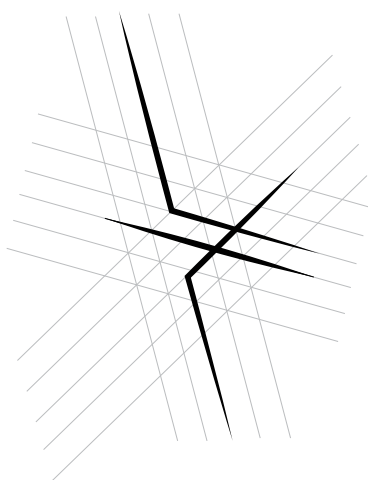
ΔΥΟ ΑΞΟΝΕΣ

Τα συστατικά στοιχεία του ταφικού τύμβου καθοδηγούν τη συνθετική διαδικασία. Οι δύο άξονες αποτελούν βασικό συνθετικό εργαλείο. Μέσα από διαδοχικούς μετασχηματισμούς αυτού του συστήματος εξελίσσεται η σύνθεση.

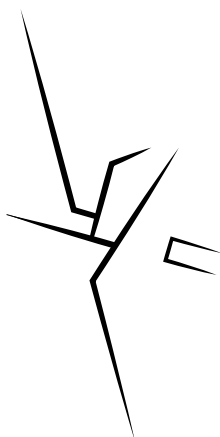
ΡΗΓΜΑ - ΤΟΜΗ

Η επανάληψη ενός άξονα δημιουργεί ένα ρήγμα, μια τομή του εδάφους η οποία - ομοίως με την αρχαιολογική τομή - φέρνει σε επαφή το αρχαιολογικό υπόβαθρο με το παρόν. Δημιουργεί μία ζώνη κίνησης, μετάβασης και οργάνωσης των λειτουργιών.

ΤΡΙΓΩΝΙΚΟΣ ΚΑΝΑΒΟΣ

Η σχέση των δύο βασικών χαράξεων κατά γωνία 120° σε συνδυασμό με την απαίτηση στέγασης της μεγάλης επιφάνειας του αρχαιολογικού χώρου γεννά την ιδέα του τριγωνικού κανάβου. Η σύλληψη του φέροντος οργανισμού αναδεικνύεται σε καθοριστικό παράγοντα για την επεξεργασία της σύνθεσης ως σύνολο.

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ

Η ομαλή ένταξη του κτιρίου στο περιβάλλον του αποτελεί πρωταρχικής σημασίας επιδίωξη. Το ανεσκαμμένο τοπίο αποκαθίσταται δημιουργώντας ένα προστατευτικό κέλυφος για το αρχαιολογικό υπόβαθρο ενώ παράλληλα επιχειρείται η ανασύσταση της χωρικής υπόστασης του τύμβου.

ΠΡΟΠΛΑΣΜΑ ΙΔΕΑΣ

Στόχος της πρότασης δεν είναι η επαναφορά του τύμβου στην αρχική του κατάσταση αλλά η ανασύσταση του χωρικού του νοήματος. Μια έξαρση του εδάφους που δεν κρύβει κάποιο μυστικό αλλά αποτυπώνει την στιγμή της αποκάλυψής του. Μια σύνθεση θραυσμάτων στο μεταίχμιο του πάνω και του κάτω κόσμου. Οι ρωγμές στο έδαφος δηλώνουν την παρουσία του μουσείου και εξασφαλίζουν το φωτισμό του εσπερικού χώρου. Στην τελική πρόταση εμφανίζεται το τρίπτυχο των χειρονομιών: κάλυψη - ρηγμάτωση - αποκάλυψη

8 - ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Η αρχιτεκτονική πρόταση ενσωματώνει τα αποτελέσματα της έρευνας που αφορά τον τόπο, το ιστορικό πλαίσιο και τα αρχαιολογικά δεδομένα καθώς και τη διερεύνηση των ιδιαιτεροτήτων και δυνατοτήτων του χώρου.

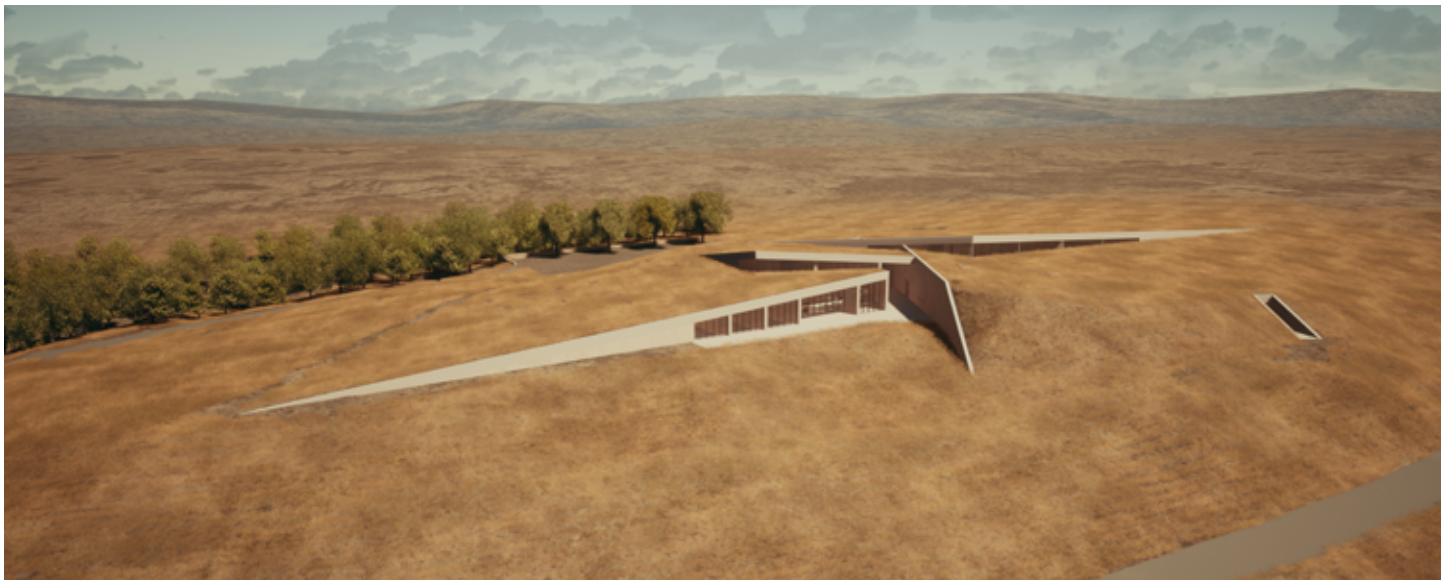
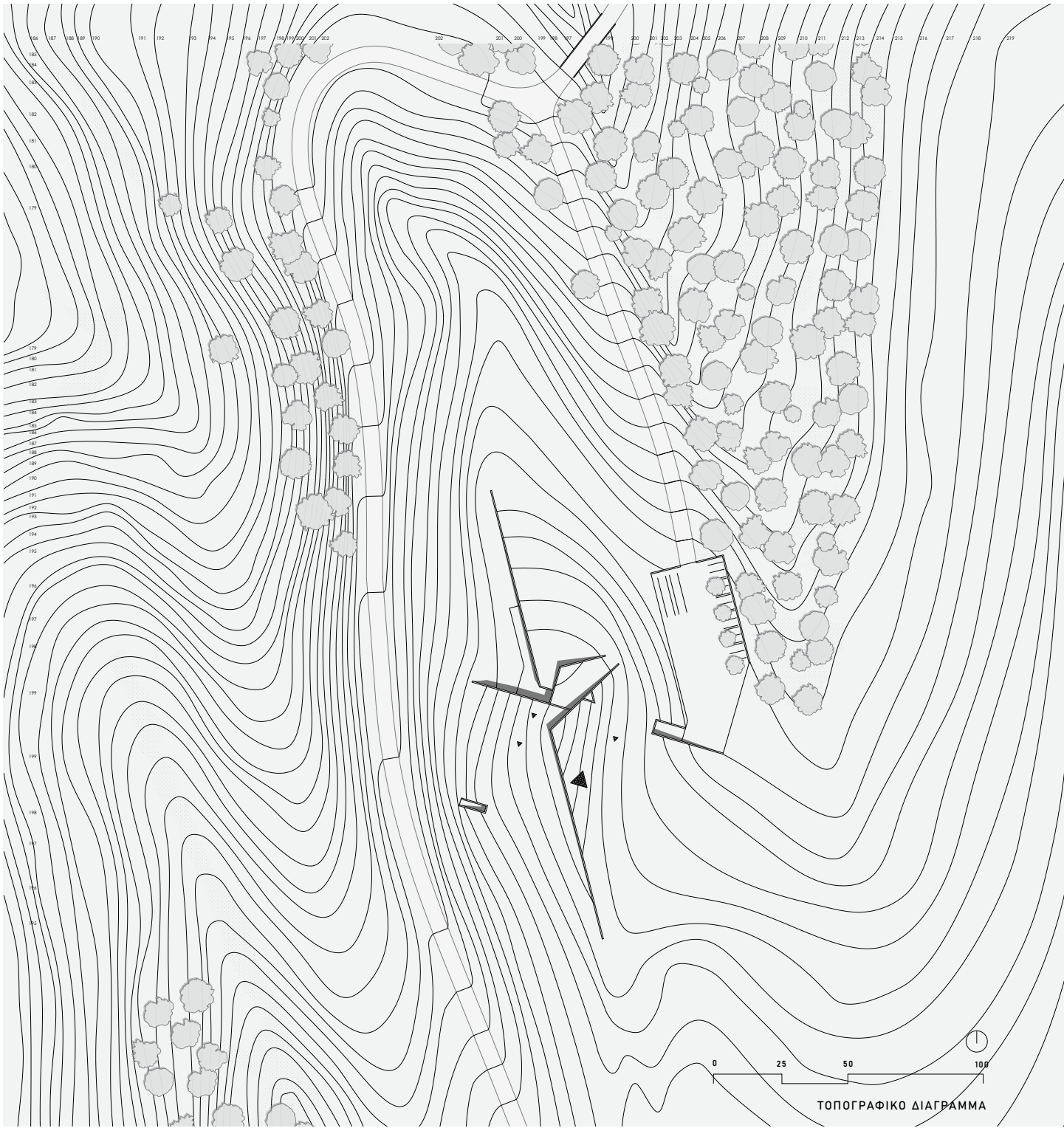
Το αρχαιολογικό μουσείο εμφανίζεται στο τοπίο ως μια σύνθεση θραυσμάτων του εδάφους που ανασηκώνονται ελαφρώς κρατώντας προστατευμένα τα πολύτιμα ευρήματα. Η έξαρση που σχηματίζουν αποκτά συμβολικά το μέγιστο ύψος της στο κέντρο του τύμβου. Οι ρωγμές που σχηματίζονται μεταξύ των θραυσμάτων αποτελούν το μόνο αποτύπωμα του κτιρίου στο περιβάλλον καθώς εξασφαλίζεται η συνέχεια του εδάφους στα φυτεμένα δώματα. Οι ίδιες ρωγμές επιτρέπουν το φυσικό φωτισμό όλων των χώρων δημιουργώντας ένα χωρικό μεταίχμιο, μια συνθήκη μεταξύ του πάνω και του κάτω κόσμου.

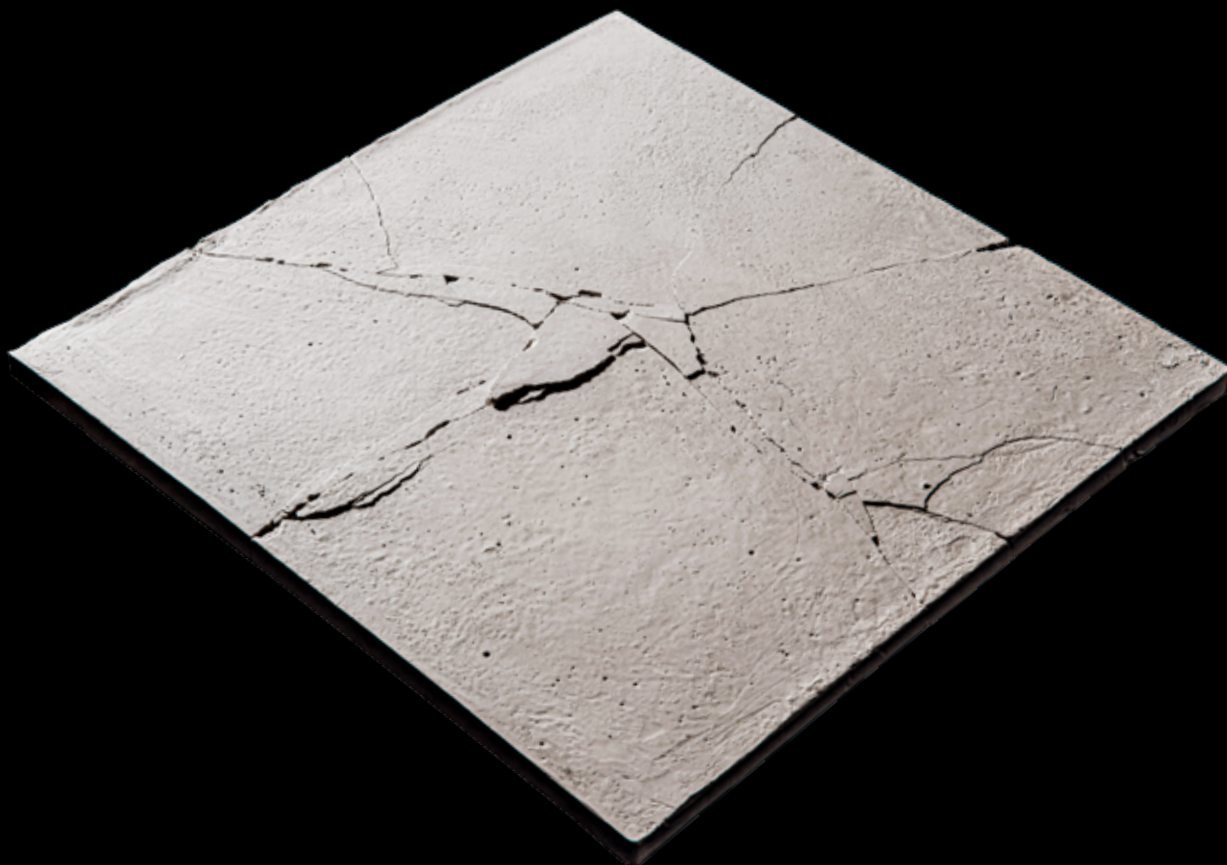
Η οριζόντια διεύθυνση μοιάζει να επεκτείνει τα όρια του κτιρίου στο τοπίο. Καθοριστική για τη σύνθεση αναδεικνύεται η κατακόρυφη διεύθυνση, όπου η απο-κάλυψη του χώρου δημιουργεί χώρο κάτω από ένα φλοιό δίνοντας έτσι την αίσθηση της γέννησης του κτιρίου από το έδαφος. Επομένως, η τομή ως εργαλείο της σύνθεσης είναι βαρύνουσα σημασίας. Η τριπλή έννοια της τομής [τομή στο έδαφος - αρχαιολογική τομή - αρχιτεκτονική τομή] ευθύνεται για τον τίτλο της εργασίας.

Οι δύο άξονες πρωταγωνιστούν στη σύνθεση μεταγραφόμενοι στο παρόν. Ο άξονας του τόπου - με αφετηρία τη διάταξη των σκαμμάτων της καύσης Β - έρχεται παράλληλα στις υψομετρικές καμπύλες ακολουθώντας τη μορφολογία του εδάφους. Ο άξονας της μνήμης - με αφετηρία τον άξονα της ρωμαϊκής οδού Via Militaris - δημιουργεί το βασικό άξονα κίνησης των επισκεπτών, καθώς πλέον οι επισκέπτες του μουσείου γίνονται φορείς της μνήμης. Η σύνθεση όμοιων τριγώνων με κορυφές που ανυψώνονται και ακμές που χάνονται στο τοπίο δημιουργούν αφενός την έννοια της συνέχειας και αφετέρου σχηματίζουν μια ισχυρή γεωμετρία που στέκεται αντιθετικά στο φυσικό τοπίο. Ένας λυγμός στη σιωπή.

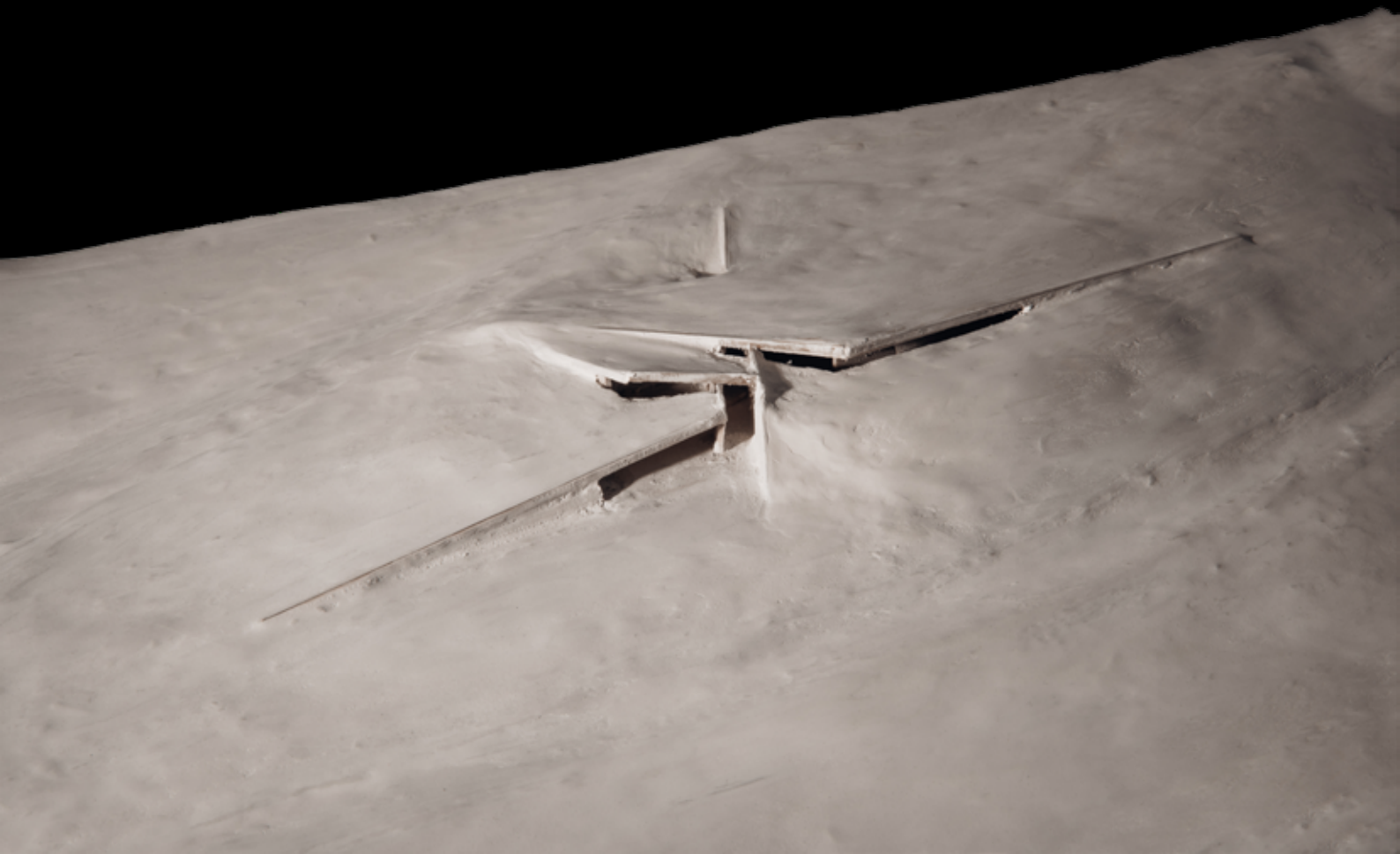
Στο τοπογραφικό διάγραμμα της πρότασης αποτυπώνεται ο τρόπος με τον οποίο επιχειρείται η ένταξη του κτιρίου το περιβάλλον. Το ζήτημα της πρόσβασης επιλύεται με την αποκατάσταση του υφιστάμενου δρόμου και τη ελάχιστη δυνατή χάραξη επέκτασης που ακολουθεί στο όριο της δενδρόφυτης περιοχής και οδηγεί στο χώρο στάθμευσης πίσω από το μουσείο. Έτσι δίνεται στον επισκέπτη ο χρόνος και η απόσταση να περπατήσει μέχρι την είσοδο η οποία διαμορφώνεται με δύο κάθετα τοιχεία. Ο μεταβατικό χώρος που αυτά περικλείουν διαμοιράζει την κίνηση στους χώρους του μουσείου. Η ελεύθερη θέα προς τη Ροδόπη δεν αποσπά τον επισκέπτη κατά την άφιξη αλλά ανοίγεται κατά την έξοδο από την έκθεση.

ΠΡΟΠΛΑΣΜΑ ΙΔΕΑΣ

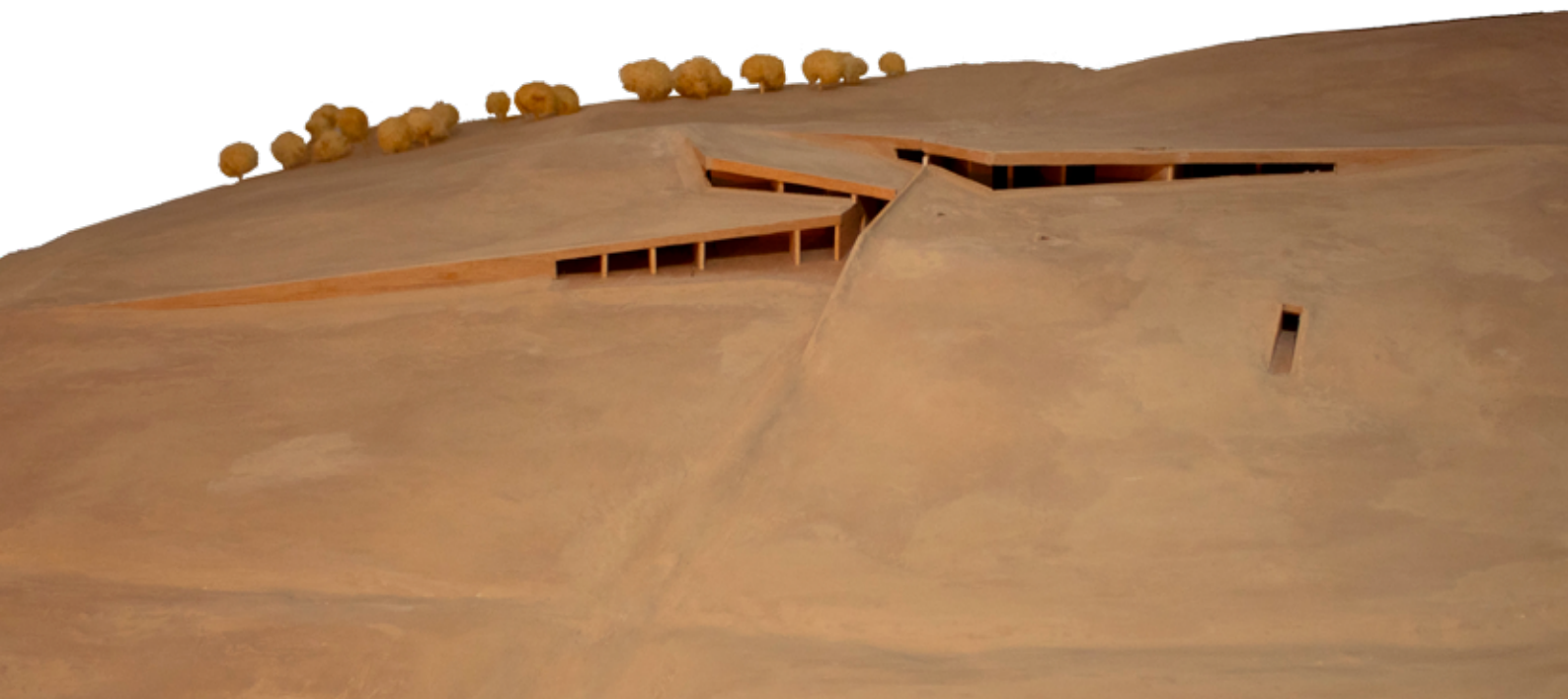

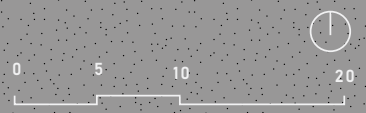
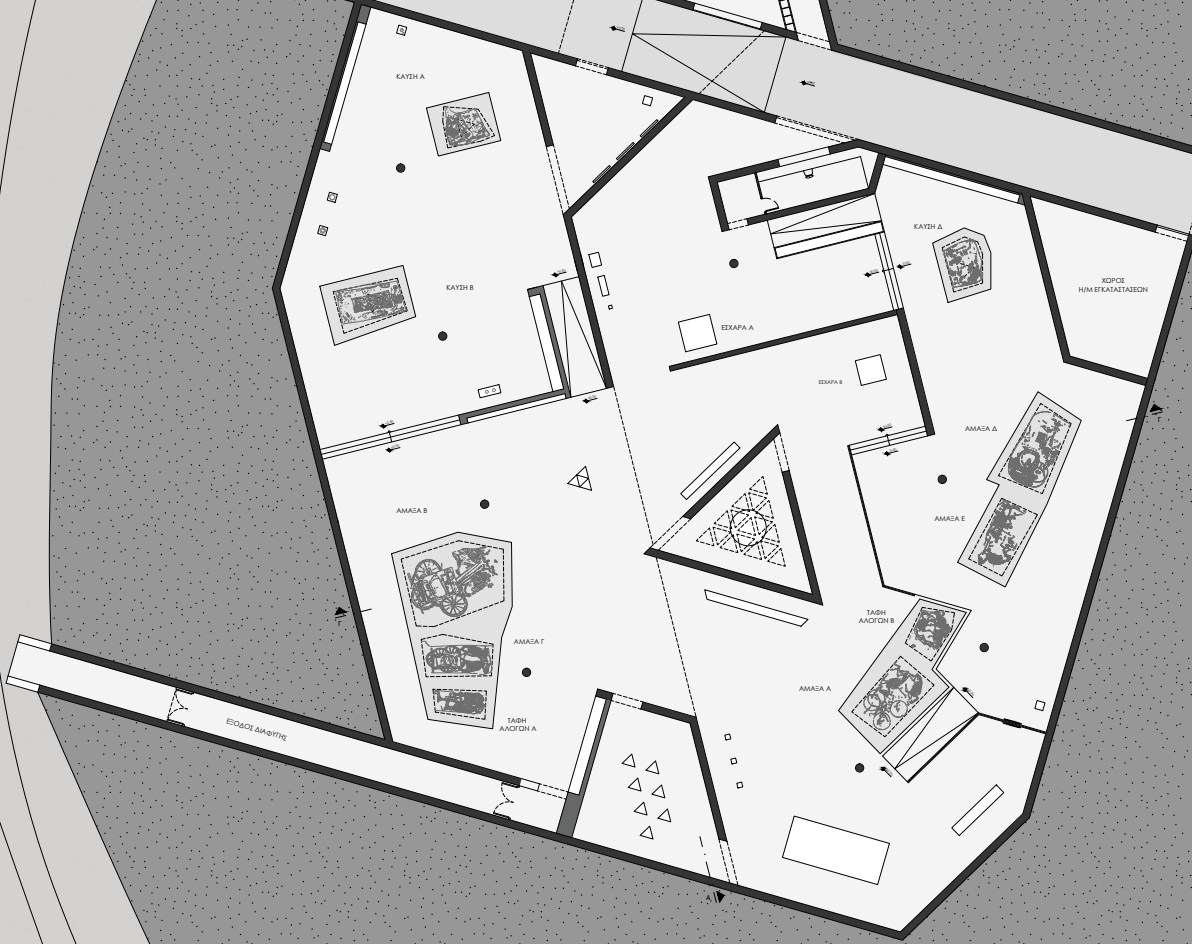
ΠΡΟΠΛΑΣΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1:500

Η κάτοψη του μουσείου χαρακτηρίζεται από την ισχυρή παρουσία των δύο αξόνων. Ο κεντρικός άξονας της κίνησης δημιουργεί μια διαμπερή μεταβατική ζώνη. Νότια αυτής βρίσκεται η έκθεση η οποία ταυτίζεται με την έκταση του αρχαιολογικού χώρου ενώ το βόρειο τμήμα σταγάζει τις λειτουργίες υποστήριξης και εξυπηρέτησης του κοινού.

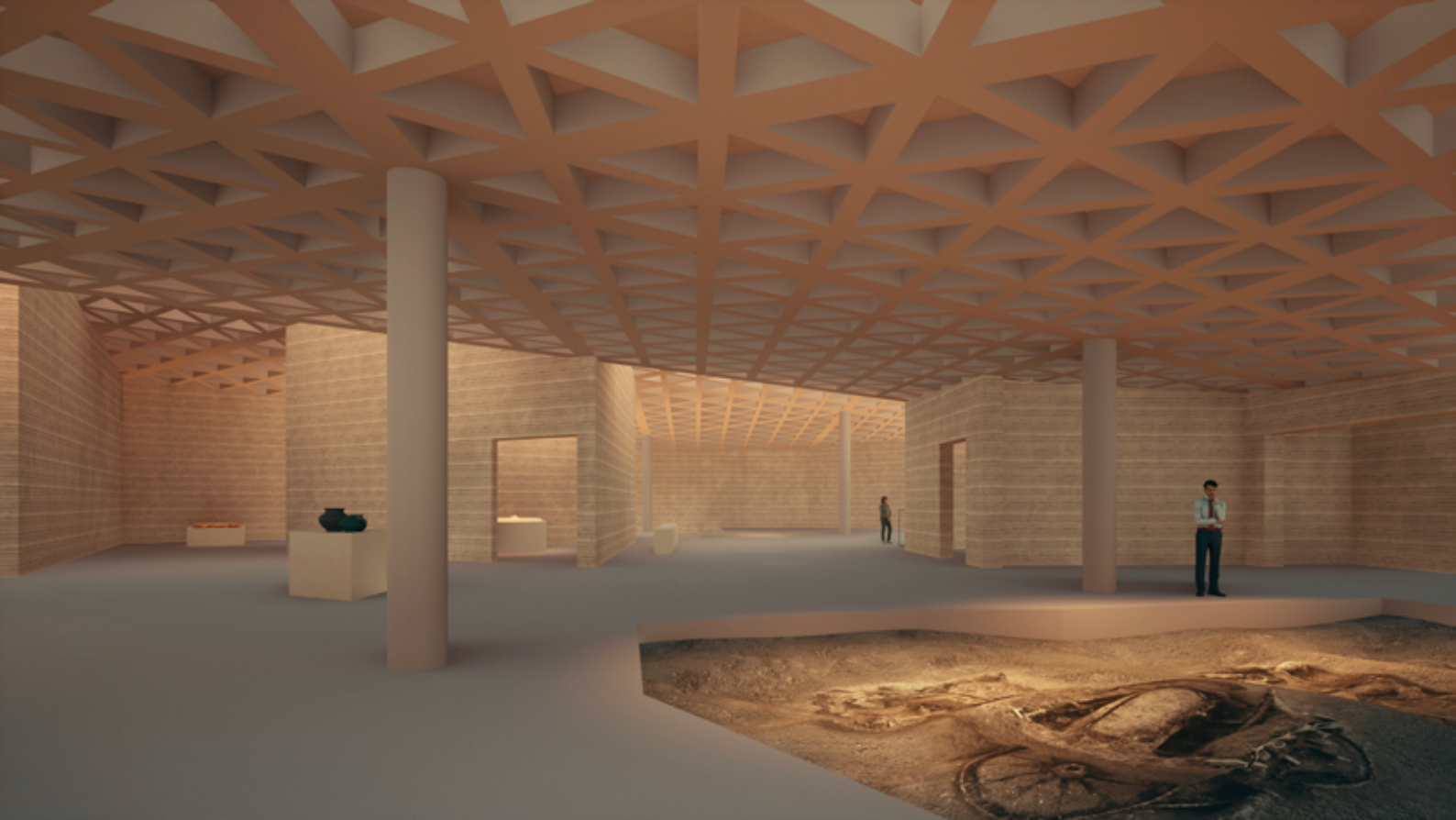
Ακολουθώντας το σενάριο επίσκεψης, πάνω στον άξονα κίνησης χωροθετείται η είσοδος στην έκθεση με εκδοτήριο εισιτηρίων. Ο αρχαιολογικός χώρος οργανωμένος κατά ενότητες προτείνει μια κυκλική πορεία η οποία επιτρέπει πολλαπλές διαδρομές. Το σχήμα της κάτοψης ορίζεται από τα ευρήματα που βρίσκονται στην περιφέρεια του χώρου. Κεντρικά ένας τριγωνικός χώρος με φωτισμό από την οροφή φιλοξενεί προστατευμένα τα ειδικής μεταχείρισης ανθρώπινα κατάλοιπα. Στην έξοδο του εκθεσιακού χώρου βρίσκεται το πωλητήριο και το αναψυκτήριο, ενώ προσφέρεται η δυνατότητα ενός κυκλικού περιπάτου προς στο χώρο στάθμευσης με θέα το ορεινό τοπίο της Ροδόπης. Στην ίδια θέα στρέφονται τα εργαστήρια συντήρησης του αρχαιολογικού υλικού, σε ελαφρά υποβαθμισμό από τη στάθμη του εδάφους καθώς και τα γραφεία υποστήριξης στη δεύτερη στάθμη.

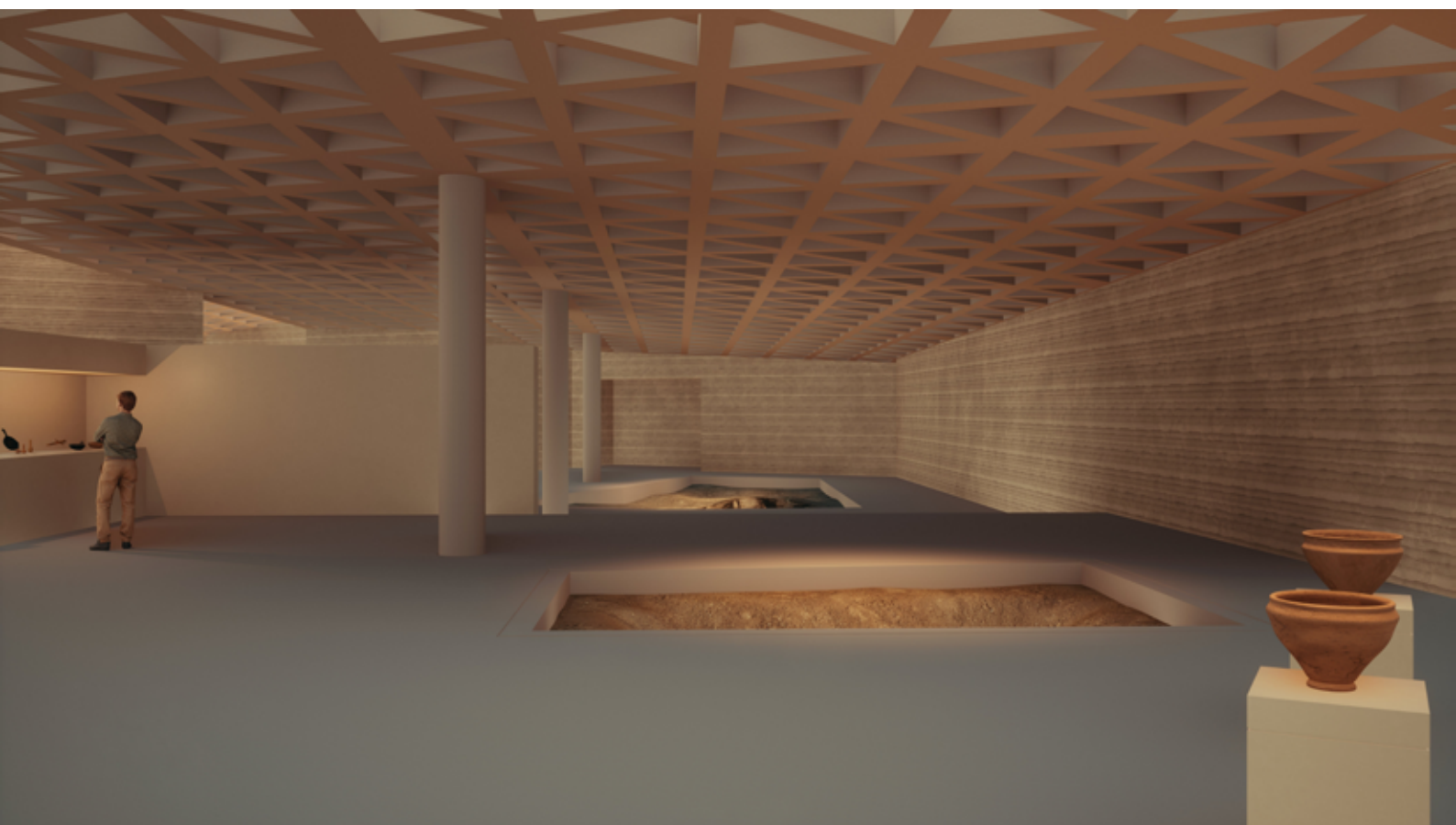
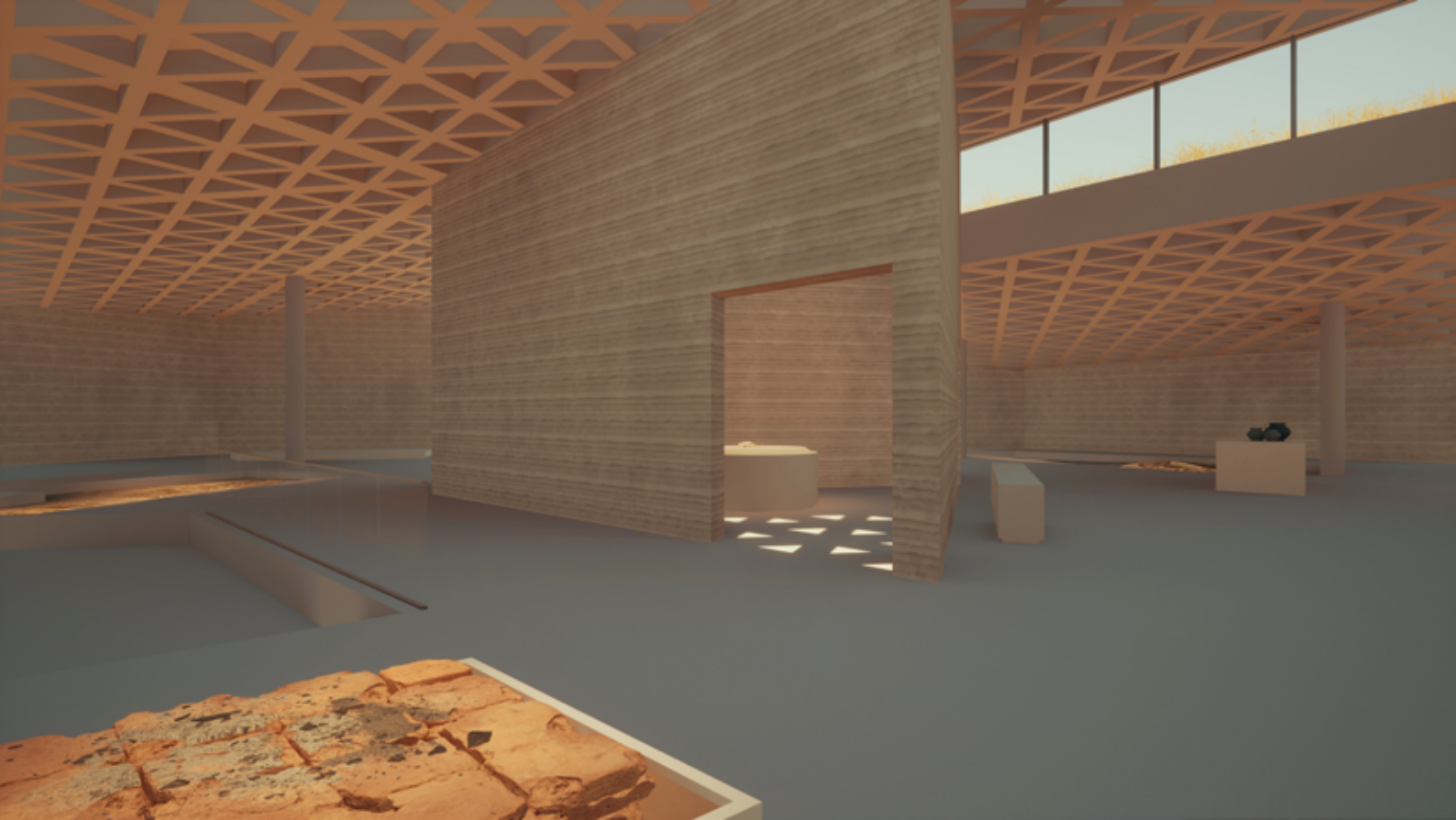
Η ίδια η ανασκαφή και ο τρόπος που οι αρχαιολογικές τομές αποκάλυψαν τα στρώματα του τύμβου έδωσαν την κατεύθυνση για την επιλογή του rammed earth ως βασικό υλικό του κτιρίου. Καθώς σήμερα το υλικό της επίχωσης βρίσκεται εντός του αρχαιολογικού χώρου, προτείνεται η επανάχρησή του στην κατασκευή των τοίχων από rammed earth. Η βασικές χαράξεις που έδωσαν τον κάναβο εμφανίζονται στην πλάκα από οπλισμένο σκυρόδεμα ως δοκίδες και φατνώματα ενώ τα ελεύθερα υποστυλώματα επιτρέπουν στον επισκέπτη να αντιληφθεί την έκταση του χώρου. Τα φυτεμένα δώματα με αγρωστώδη φυτά και χαμηλές απαιτήσεις συντήρησης ενισχύουν τη βιοκλιματική λειτουργία του κτιρίου.

ΚΑΤΩΨΗ

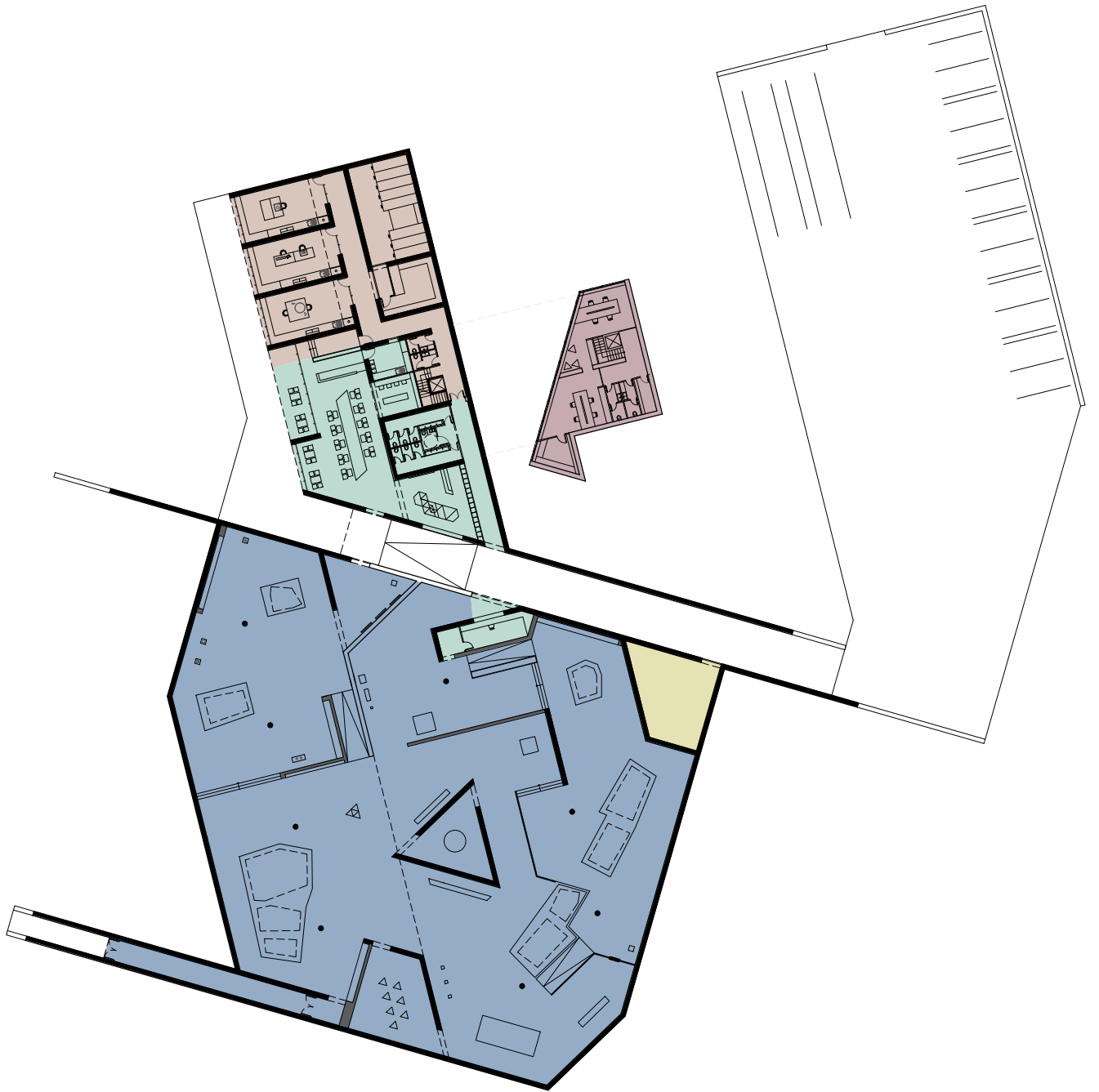

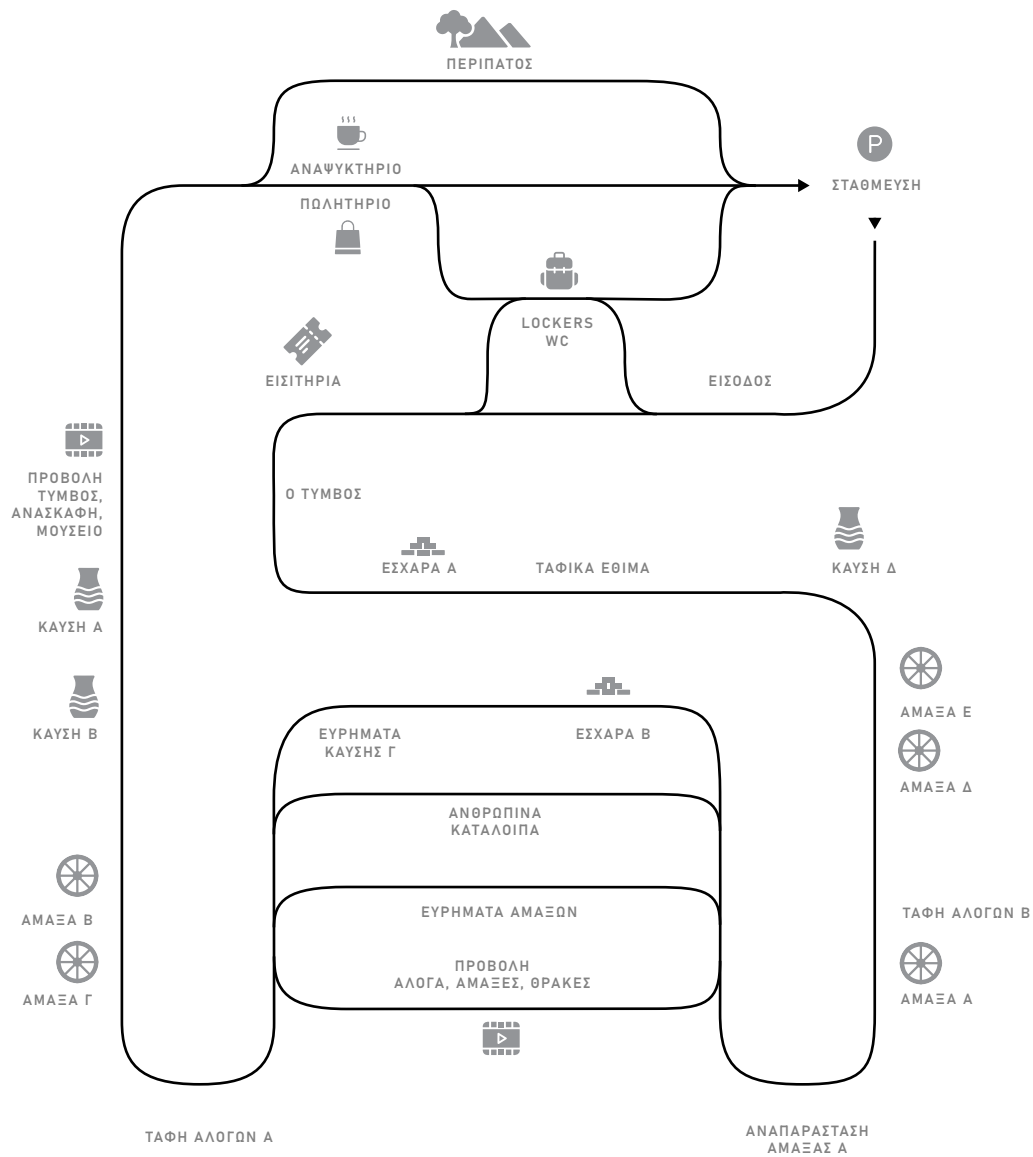
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΙΚΡΗΣ ΔΟΞΙΠΑΡΑΣ - ΖΩΝΗΣ		
A/A	ΧΩΡΟΣ	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ
A.	ΔΙΟΙΚΗΣΗ	115
A.01	Γραφεία	80
A.02	Αποθήκη υλικών	15
A.03	Κουζίνα - Παρασκευαστήριο	10
A.03	Χώροι υγιεινής	10
B.	ΧΩΡΟΣ ΕΚΘΕΣΗΣ	2100
B.01	Μόνιμη έκθεση	2100
Γ.	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ	220
Γ.01	Εργαστήριο συντήρησης μεταλλοτεχνίας	40
Γ.02	Εργαστήριο συντήρησης κεραμικής	40
Γ.03	Εργαστήριο αρχαιοζωολογίας	40
Γ.04	Αποθήκες υλικών	30
Γ.05	Αποθήκες αρχαιοτήτων	60
Γ.06	Χώροι υγιεινής προσωπικού	10
Δ.	ΧΩΡΟΙ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΚΟΙΝΟΥ	245
Δ.01	Υποδοχή - πληροφορίες - εισιτήρια	20
Δ.02	Αναψυκτήριο - Café - Παρασκευαστήριο	135
Δ.03	Πωλητήριο	40
Δ.04	Lockers	10
Δ.05	Χώροι υγιεινής κοινού	40
Ε.	ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ	70
E.01	Χώρος Η/Μ εγκαταστάσεων	70
ΣΤ.	ΥΠΑΙΘΡΙΟΣ ΧΩΡΟΣ	
ΣΤ.01	Χώρος Στάθμευσης	
ΣΤ.02	Χώρος Στάσης - ανάπαυσης επισκεπτών	
ΣΥΝΟΛΟ ΚΛΕΙΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ		2750

ΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

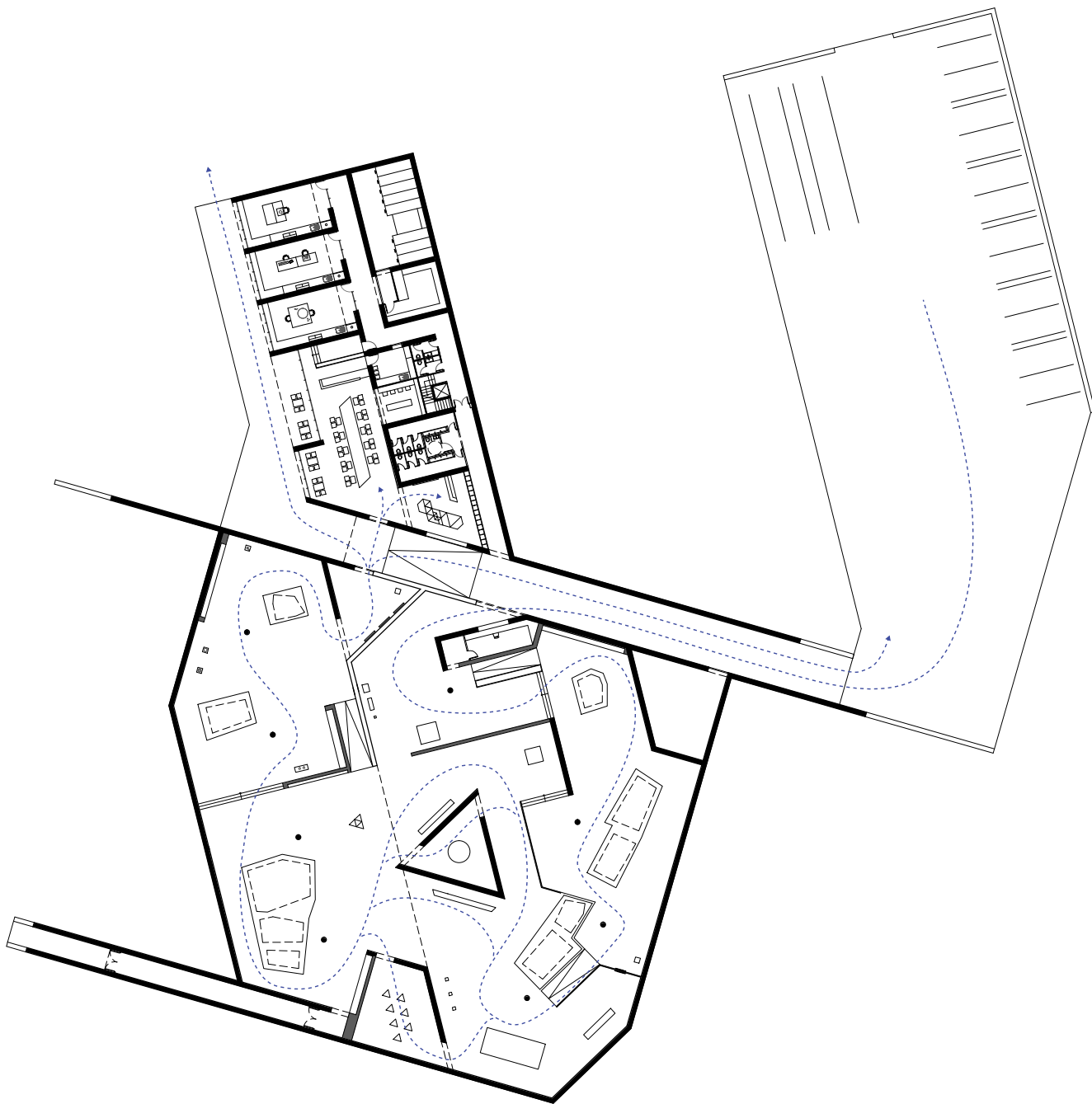

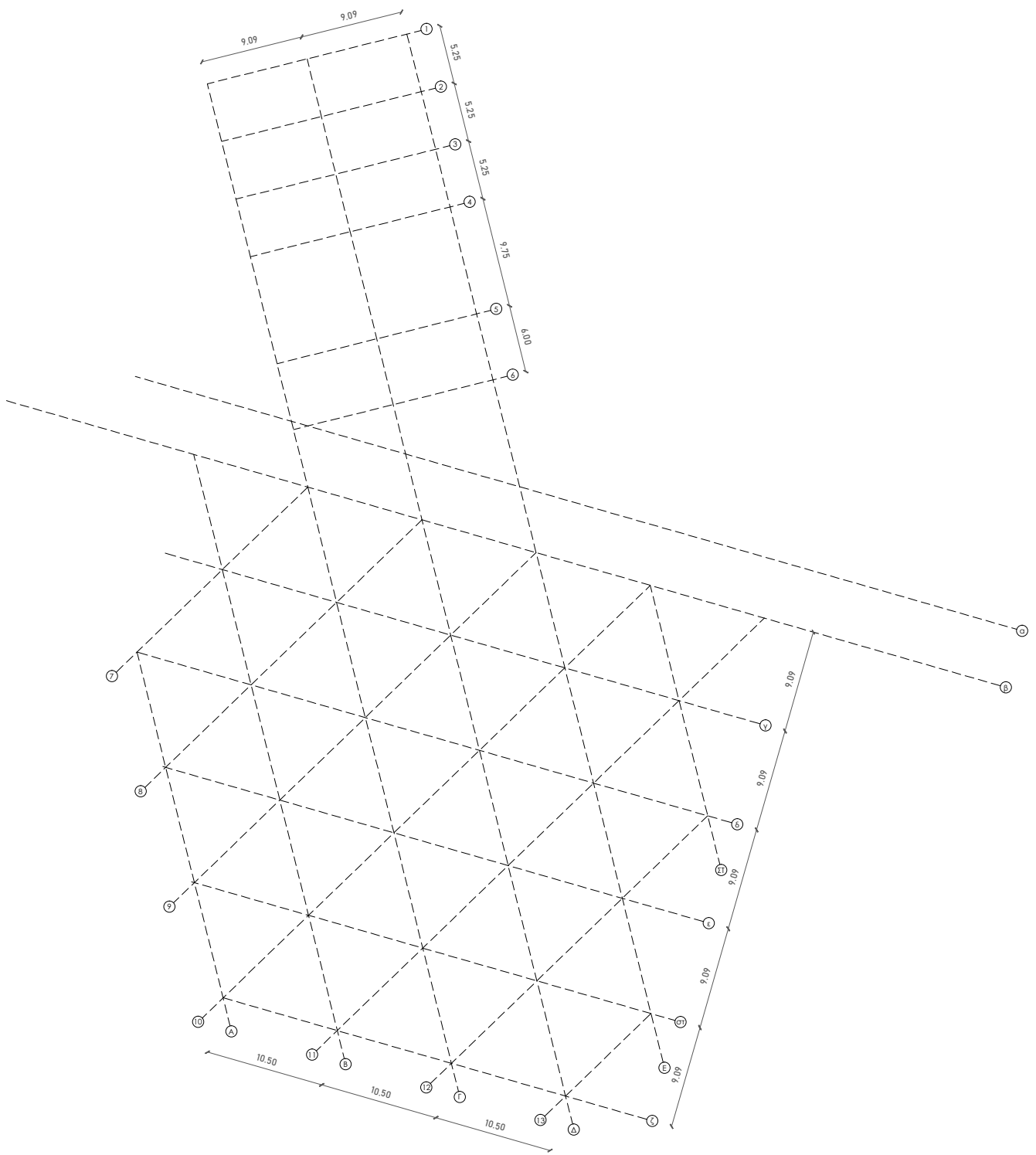
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ

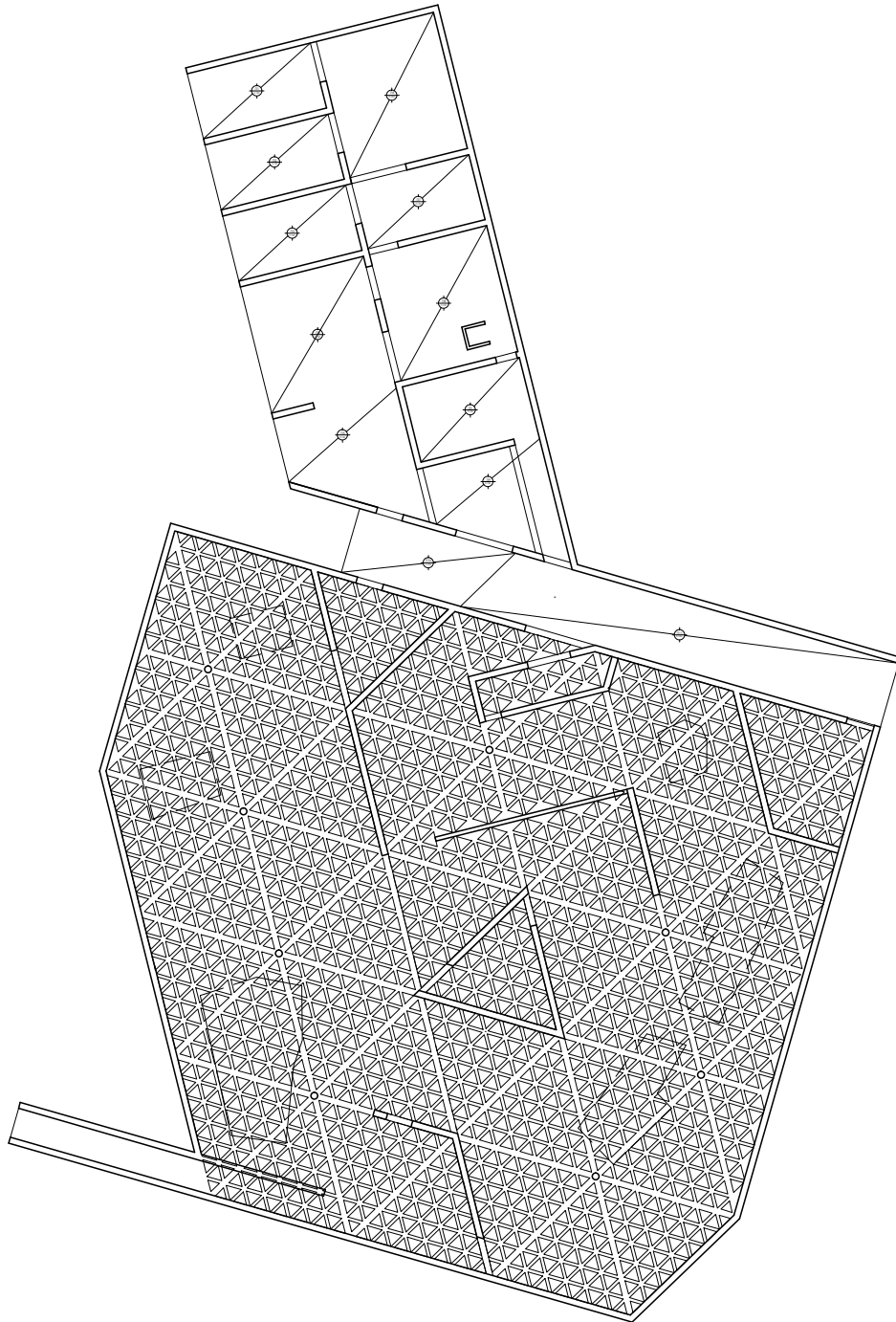
ΣΕΝΑΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ

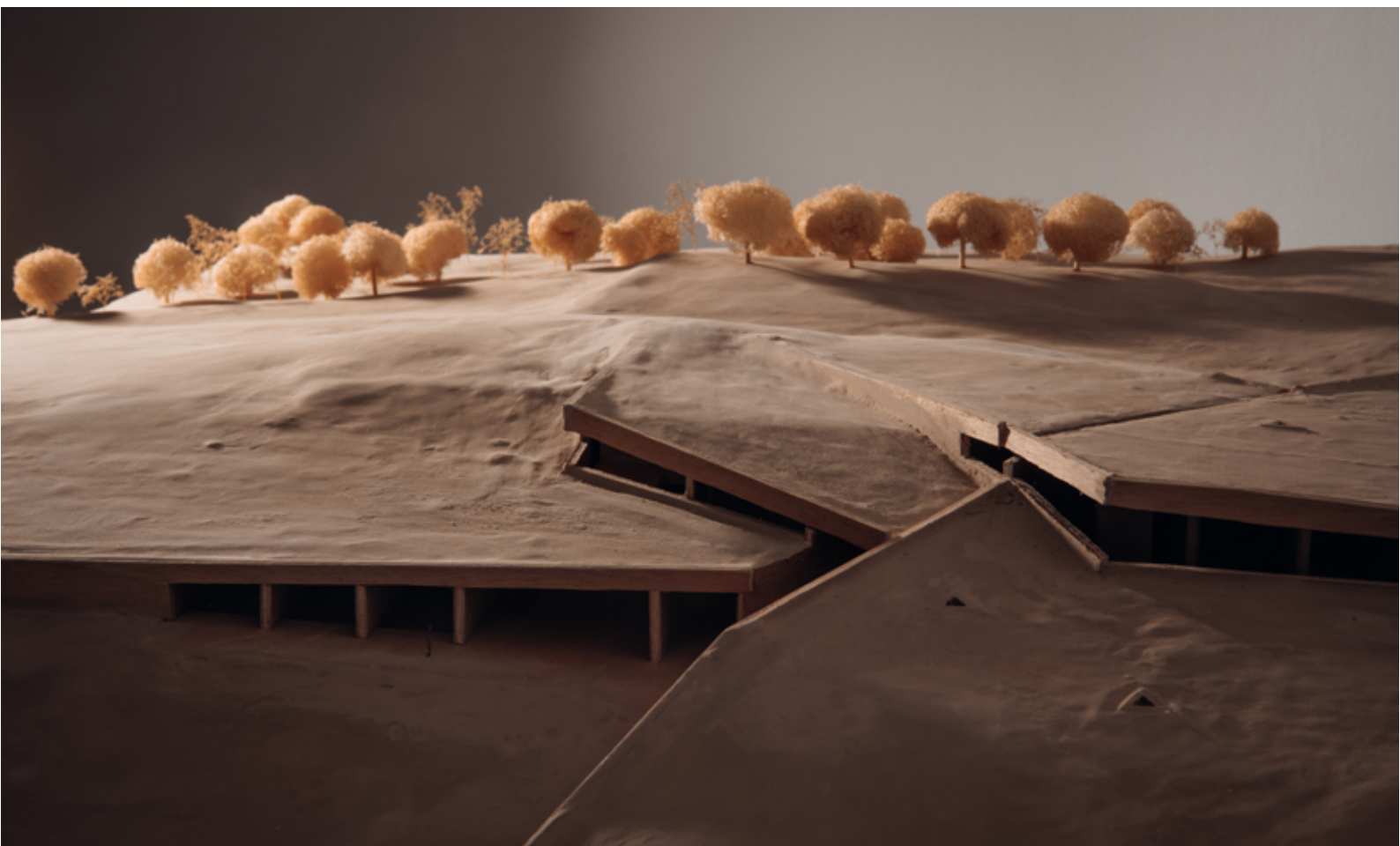
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΙΝΗΣΕΩΝ

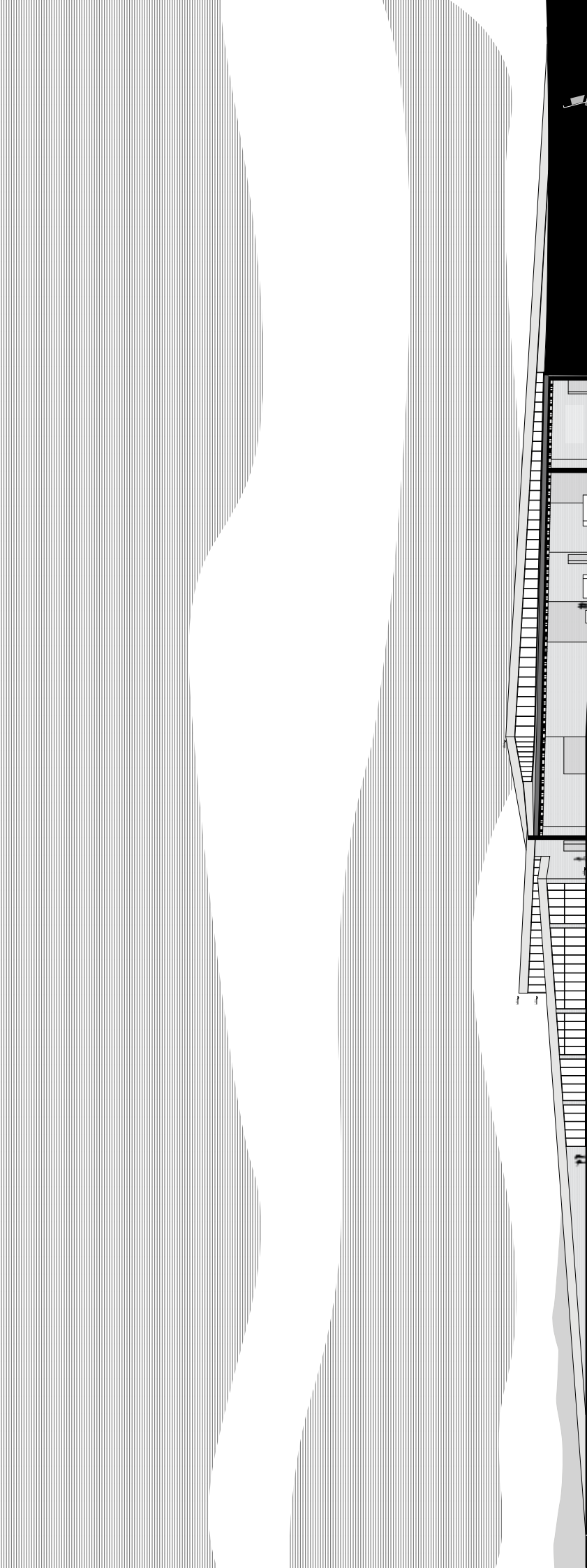
ΚΑΝΑΒΟΣ

ΦΟΡΕΑΣ

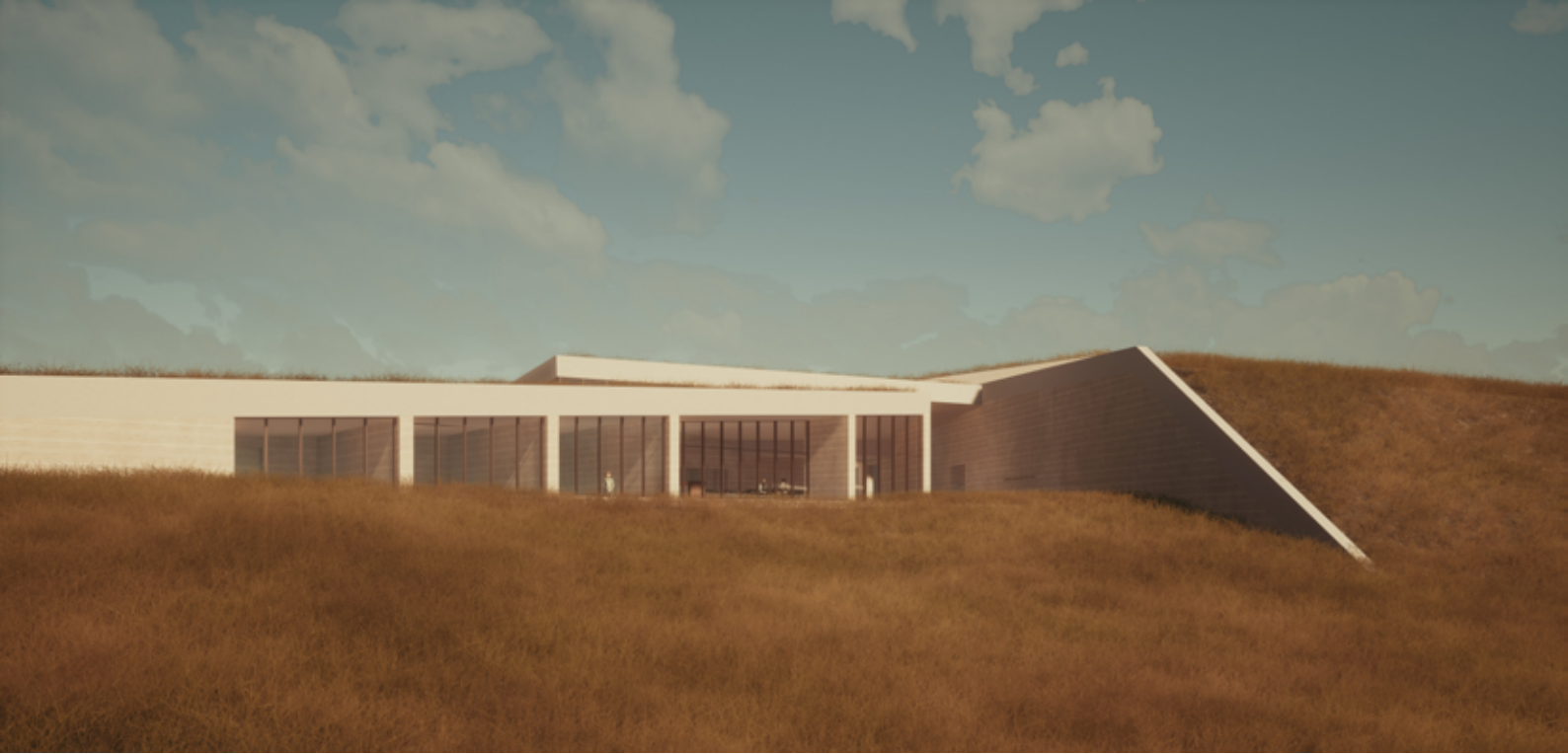

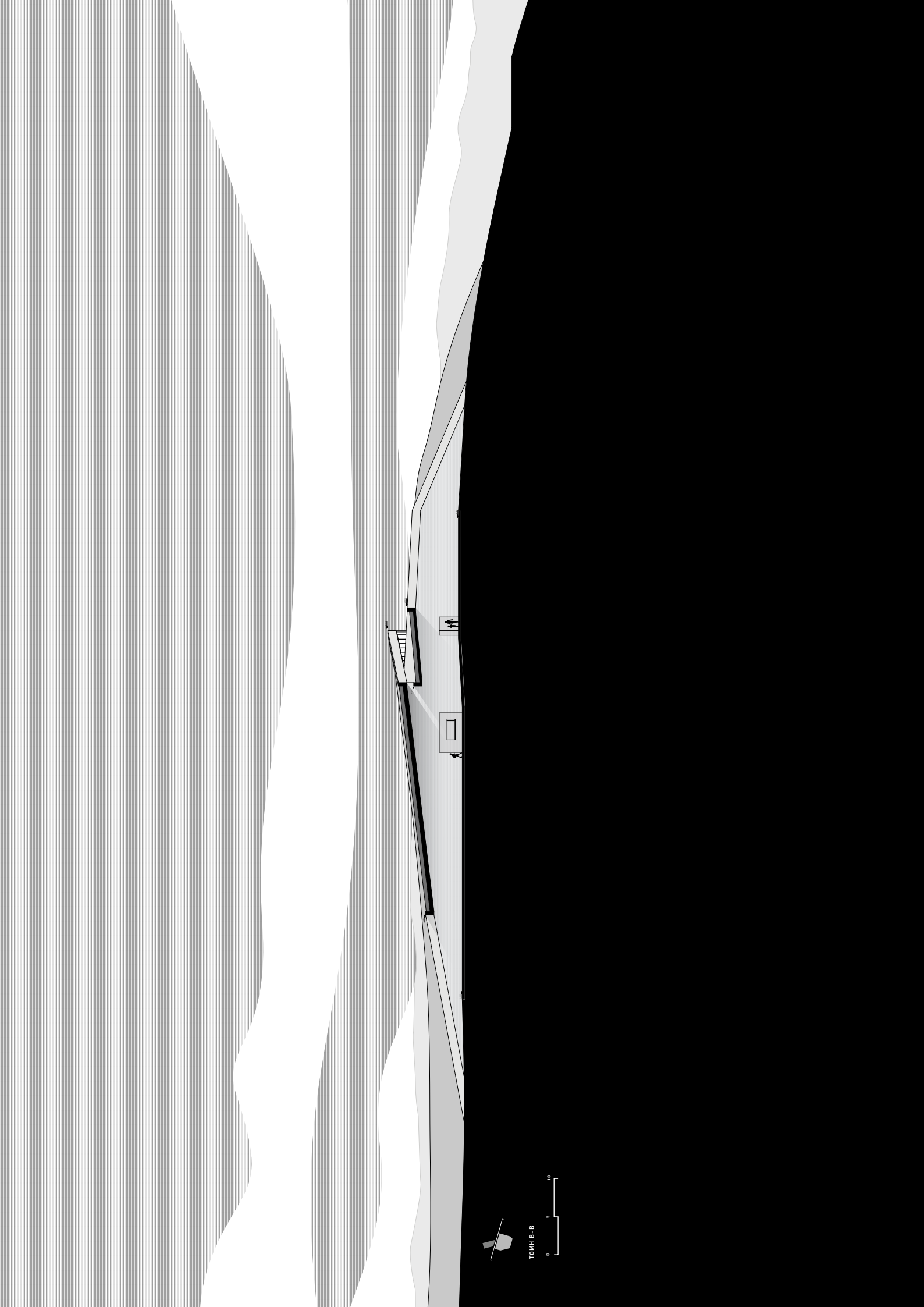

TOMH A-A

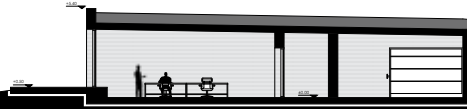

ТОМН В-В

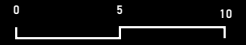

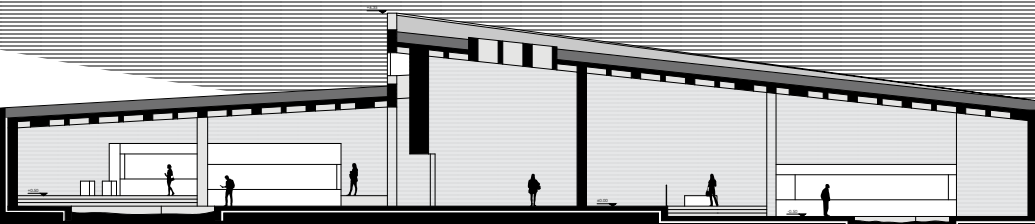

ΤΟΜΗ Ε-Ε

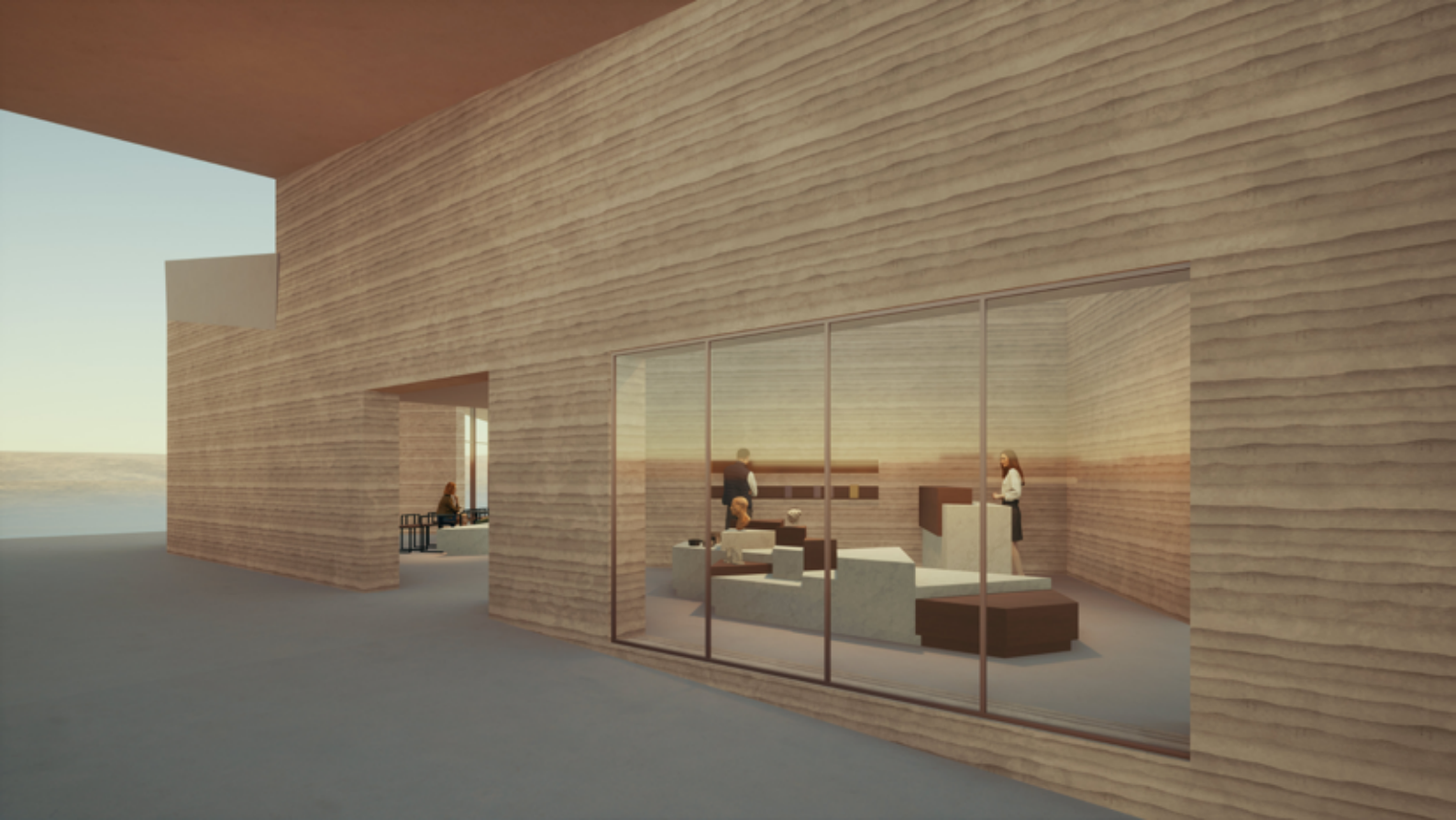

ΤΟΜΗ Δ-Δ

ΤΟΜΗ Γ-Γ

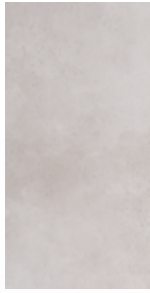

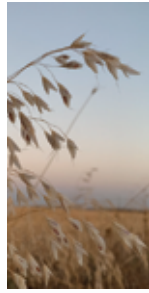

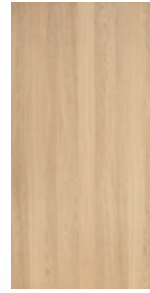
RAMMED EARTH

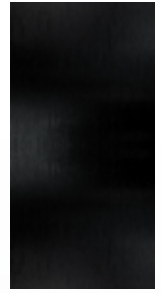
ΟΠΛΙΣΜΕΝΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ

ΑΓΡΟΣΤΩΔΗ ΦΥΤΑ

ΔΡΥΣ

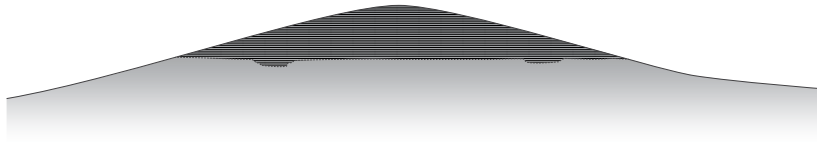
ΜΕΤΑΛΛΟ

- ΑΓΡΟΣΤΩΔΗ ΦΥΤΑ
- ΧΩΜΑ ΦΥΤΕΥΣΗΣ
- ΦΙΛΤΡΟ ΣΥΓΚΡΑΤΗΜΕΝΟ ΧΩΜΑΤΟΣ
- ΣΤΡΩΣΗ ΑΠΟΣΤΡΑΓΓΙΣΗΣ
- ΓΕΩΦΩΣΙΜΑ
- ΑΝΤΙΡΙΣΙΚΗ ΜΕΜΒΡΑΝΗ
- ΣΤΕΓΑΝΟΤΗΤΗ ΜΕΜΒΡΑΝΗ
- ΘΕΡΜΟΜΟΝΩΣΗ
- ΦΡΑΓΜΑ ΥΔΡΑΤΜΩΝ
- ΠΛΑΚΑ ΟΠΛΙΣΜΕΝΟΥ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑΤΟΣ 50 εκ
- ΜΕ ΔΟΚΙΛΙΕΙΣ 25x30 εκ.

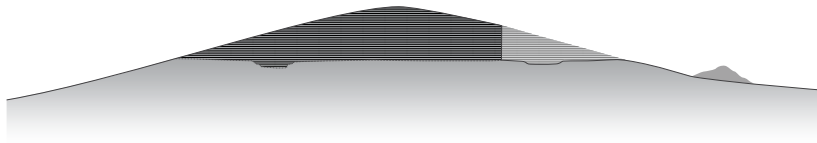
- ΕΞΗΛΑΣΜΕΝΗ ΠΟΛΥΕΣΤΕΡΙΝΗ 5 εκ
- ΤΟΙΧΟΠΟΙΙΑ RAMMED EARTH 45 εκ
- ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΔΑΠΕΔΟ 4 εκ
- ΠΛΑΚΑ ΟΠΛΙΣΜΕΝΟΥ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑΤΟΣ 20 εκ
- ΚΟΡΜΟΣ ΠΕΔΙΛΟΔΟΚΟΥ 50 εκ
- ΠΕΔΙΛΟΔΟΚΟΣ Ύψους 1 μ
- ΕΠΙΧΩΣΗ ΜΕ ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΜΕΝΑ ΑΔΡΑΝΗ
- ΦΥΣΙΚΟ ΕΔΑΦΟΣ

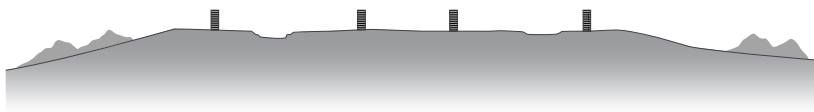
ΤΑΦΙΚΟΣ ΤΥΜΒΟΣ

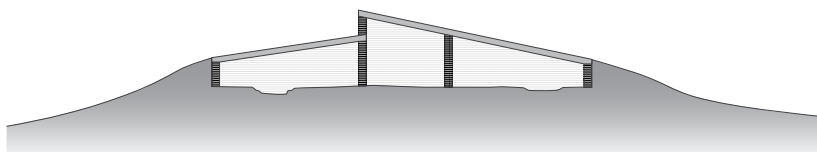
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΤΟΜΗ

ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΕΠΙΧΩΣΗΣ - ΔΙΑΛΟΓΗ ΥΛΙΚΟΥ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΙΧΟΠΟΙΙΑΣ

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΤΟΥ ΤΥΜΒΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

